

Honger naar **meer?**

PBD-GO!

Leidraad begeleidingsovereenkomsten
2024-2025

Inhoud

Inleiding	4
Professionele leergemeenschappen	10
Flexibel organiseren	15
Opleiding met gekoppeld VT 'flexibel organiseren in het basisonderwijs'	17
Verandertraject 'flexibele schoolorganisatie basisonderwijs'	23
Verandertraject 'flexibele schoolorganisatie secundair onderwijs'	26
Onderzoekende houding	29
Opleiding 'onderzoekend leidinggeven basisonderwijs'	30
Opleiding 'onderzoekend leidinggeven secundair onderwijs'	34
Verandertraject 'onderzoekend leidinggeven met optie BaO of SO'	39
Gedeeld leiderschap	41
Opleiding 'naar gedeeld(er) leiderschap'	42
Verandertraject 'naar gedeeld(er) leiderschap'	49
Methodeonderwijs	51
Verandertraject 'methodeonderwijs'	52
Buitengewoon onderwijs	55
Verandertraject 'handelingsplanmatig werken'	56

Volwassenenonderwijs	59
Verandertraject 'evaluatiebeleid volwassenenonderwijs'	60
Deeltijds kunstonderwijs	63
Verandertraject 'DKO werken aan een artistiek pedagogisch project'	64
Iedereen inclusief	67
Verandertraject 'leerlingenbegeleiding en gelijke onderwijskansen'	69
Aanvangsbegeleiding	73
Opleiding 'aanvangsbegeleiding voor startende leraren basis- of secundair onderwijs'	74
Curriculum basisonderwijs	77
Opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs'	78
Verandertraject 'curriculum BaO wiskunde'	81
Verandertraject 'curriculum BaO Nederlands'	85
Verandertraject 'curriculum BaO STEM'	88
Verandertraject 'curriculum BaO kleuteronderwijs'	90
Curriculum secundair onderwijs	93
Infosessies nieuwe leerplannen in mei 2024	94
Aanbod schooljaar 2024-2025	95
Modernisering SO voor beleid	97
Aanbod met individuele inschrijving	99

Inleiding

Het GO! ziet het als maatschappelijke opdracht om iedereen gelijke kansen te bieden op kwaliteitsvol onderwijs en zo het pedagogisch project (PPGO!) te realiseren. Het strategisch plan GO! 2030 vertaalt dat gemeenschappelijke streven in een integrale en wetenschappelijk onderbouwde visie op leren, gedeeld doorheen het net, die een nieuwe gedaante geeft aan de school en de onderwijsprofessionals die er samenwerken. Voor PBD-GO! betekent dit dat we als verbindende en ondersteunende factor ten aanzien van alle onderwijsinstellingen en -professionals in het net onze rol willen opnemen. Vanuit onze specifieke opdracht helpen we hen bij het realiseren van maximale leerwinst, totale persoonlijkheidsontwikkeling, actief burgerschap en welbevinden dat het PPGO! voor elke lerende vooropstelt.

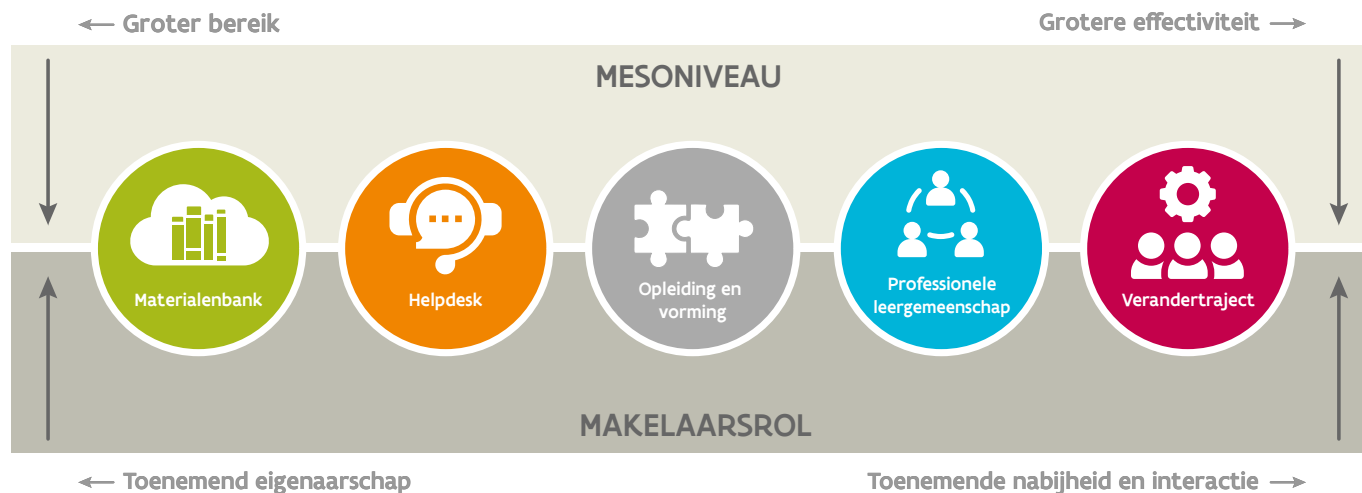
Vanuit onze decretale opdrachten doen we dat zowel op niveau van de instellingen die we ondersteunen in hun ontwikkeling als professionele leergemeenschap, als ten aanzien van de onderwijsprofessionals die we versterken in hun beroepsbekwaamheid. We zetten de lerende en zijn leerproces daarin centraal en stemmen al het andere doelbewust daarop af, van didactische aanpak, leerlingenbegeleiding en het onderwijskundig beleid tot de digitale ondersteuning daarvan. Beleidsprioriteiten zoals brede basiszorg, effectieve didactiek en datageletterdheid integreren we in die brede aanpak, zodat ze doordringen in alle aspecten van het dagelijkse functioneren van de GO! onderwijsprofessional.

Dé favoriete
leergemeenschap,
voor iedereen
gepersonaliseerd,
spiegel en bouwsteen
van de samenleving

Ondersteuningsstrategie

We zetten daar een gediversifieerde ondersteuningsstrategie tegenover waarmee we een maximaal bereik kunnen realiseren, zonder de effectiviteit van onze geïntegreerde verandertrajecten en professionaliseringsinitiatieven los te laten. We ondersteunen met **materialen** en **helpdesk** waar mogelijk, en komen tot op de klasvloer waar nodig. We stimuleren bovendien actief **professionele leergemeenschappen** in de GO! scholengroepen en -gemeenschappen om het lokale onderwijskundig beleid duurzaam te versterken. Met **opleiding en vorming** scherpener we ook de competenties van de individuele GO! onderwijsprofessional verder aan. Dat kan, met verplichte voortrajecten, een optimale voorbereiding zijn voor deelname aan een **verandertraject** of gewoon als doel op zich.

Ondersteunen is samenwerken

Uit onze poolstervisie, onze missie, het PPGO! en onze decretaire opdrachten vloeit één centraal engagement: het GO! streeft kwaliteitsvol onderwijs na voor elke lerende en PBD-GO! ondersteunt de onderwijsinstellingen daarin. Samen met de Onderwijsinspectie, die optreedt als onafhankelijk toezichtorgaan, vormen we een kwaliteitsdriehoek die garandeert dat we ons engagement waarmaken. De onderwijsinstellingen en -besturen behouden daarin hun autonomie, maar zijn ook de eindverantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit die ze bieden.

We willen ook de scholengroepen betrekken bij de ondersteuning van hun scholen. In nauwe afstemming met de PBD-GO! SPOC (single point of contact) vormen ze een hefboom in het realiseren van onze klant nabijheid. Sommige scholengroepen staan heel sterk in het uitbouwen van kwaliteitszorg op lokaal niveau. We willen hen in deze sterkte erkennen en bekijken hoe we

kunnen samenwerken in opleidingen en het tot stand brengen van schooloverstijgende professionele leergemeenschappen. De complementariteit op vlak van de aanvangsbegeleiding van startende leraren binnen bepaalde scholengroepen is daar een mooi voorbeeld van.

Begeleidingsovereenkomsten

Het geheel van de door PBD-GO! en het mesoniveau aangegane engagementen ter ondersteuning van de scholen, centra en internaten, leggen we vast in een **begeleidingsovereenkomst**. Dit is een werkinstrument om te komen tot een optimale ondersteuning en een billijke verdeling van de begeleidingscapaciteit.

De betrokken SPOC en hoofdadviser analyseren samen met de algemeen directeur en coördinerend directeur of directeur-coördinator de ondersteuningsvragen van de instellingen. Vragen van instellingen en scholengroepen worden gebundeld, op elkaar afgestemd en waar relevant geclusterd op het niveau van een volledige scholengroep of scholengemeenschap. Daarnaast brengen we ook de afspraken met eventueel externe actoren in kaart. Het biedt een helikopterzicht op de initiatieven van de verschillende scholen binnen de scholengroep.

De **clusterplanning** is een instrument waarin de afspraken die gemaakt worden over de scholengroepen van de cluster heen samengebracht worden. Zo krijgen we een totaalbeeld van de trajecten die binnen de cluster worden opgenomen en de tijdsinvestering die dat met zich mee brengt.

Aan de slag met deze leidraad

In deze brochure vind je een **omschrijving van alle opleidingen en verandertrajecten** waarvoor we de deelname van je school via de begeleidingsovereenkomst afspreken. Over de inhoudelijke keuzes uit ons ondersteuningsaanbod denk je dus nu al na voor volgend schooljaar.

We nemen je ook mee in wat die keuzes praktisch zouden betekenen. Zo zijn er verandertrajecten waar een vooropleiding bijhoort. Wie daaraan moet deelnemen en hoe je inschrijft, lees je telkens in de fiche van de opleiding.

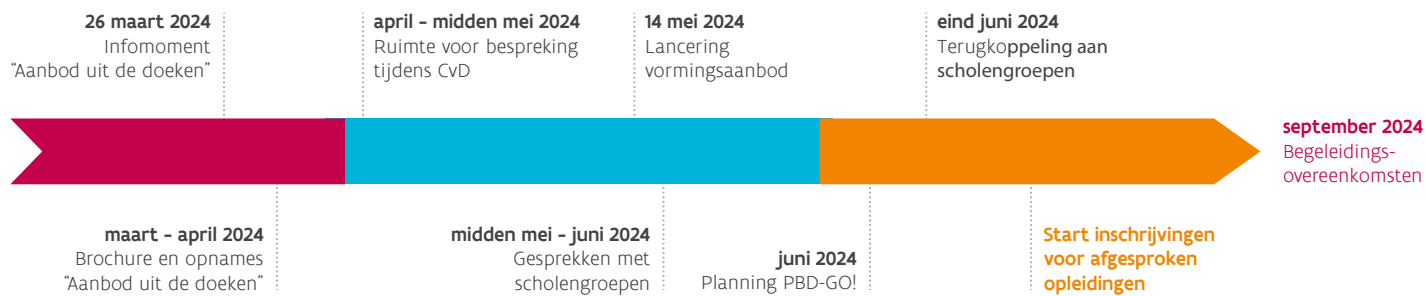
De keuzes die je maakt, zijn niet louter inhoudelijk. Vaak is er veel expertise aanwezig in je scholengroep waar je al een beroep op kan doen. Misschien wil een scholengemeenschap samenwerken rond een bepaald thema, of loopt er een infrastructuurtraject waar je op wil inhaken. Om je te helpen in je keuze geven we je graag een aantal **reflectievragen** mee. Ze kunnen een mooie leidraad vormen voor een gesprek tijdens een College van directeurs.

Eind juni krijg je via je scholengroep de terugkoppeling over welke trajecten en opleidingen voor jouw school uiteindelijk werden overeengekomen.

Reflectievragen

- Waar staat de school rond volgende aspecten van het strategisch plan?
 - Curriculumkwaliteit
 - Onderzoekende houding en werken met 'geïnformeerde praktijken'
- Hoe groot is de nood om het curriculum flexibeler te organiseren?
- Welke ondersteuning is er nodig voor de leidinggevende?
- Welke expertise is er al in de scholengroep?
- Wat kan de scholengroep zelf opnemen als basiszorg?
- Hoe verhoudt de begeleiding door PBD-GO! zich tot begeleiding door externen?
- Kiest de scholengroep een rode draad voor alle scholen? Of maakt elke school apart keuzes?

Professionele leergemeenschappen

Scholen die erin slagen om zich te ontwikkelen tot een professionele leergemeenschap, kortweg PLG, zijn doorgaans scholen die kwaliteitsvol onderwijs bieden. Dat is logisch want het schoolteam in een PLG leert actief en systematisch van en met elkaar om het leren van hun leerlingen te verbeteren. De leraren doen dit vanuit een kritisch-onderzoekende houding en nemen samen verantwoordelijkheid op voor de kwaliteit van het onderwijs. Het bovenschoolse niveau kunnen we ook benutten om het collectief leren in individuele scholen te versterken.

De ondersteuning van scholengemeenschappen en -groepen bij de ontwikkeling tot een PLG, vormt een belangrijke focus binnen ons begeleidingsplan. Daarnaast ondersteunt PBD-GO! ook binnen schoolspecifieke trajecten het schoolteam om zich te ontwikkelen tot een PLG. Dat is immers een krachtige hefboom voor het versterken van de onderwijskwaliteit.

Het doel van een PLG

Het belangrijkste doel van een PLG is om de leerresultaten en het welbevinden van de lerende te verbeteren. Naast deze doelen op leerlingenniveau, beoogt een PLG ook resultaten en effecten op leraren- en schoolniveau.

Op **lerarenniveau**:

- teamleden hebben een sterker geloof in eigen kunnen
- teamleden beschouwen onderwijs en de verbetering van de onderwijskwaliteit in de school als een collectieve inspanning en verantwoordelijkheid
- teamleden tonen een sterker pedagogisch en didactisch meesterschap

Op **schoolniveau**:

- de onderwijsleerpraktijk verbetert
- de verandercapaciteit van de school vergroot

De ontwikkeling van een PLG

Het inrichten van een PLG mag nooit een doel op zich zijn. Het is een middel om leraren te doen groeien in hun pedagogisch en didactisch meesterschap. Het is de motor van het onderwijskundig beleid. Dit maakt dat de ontwikkeling van een PLG steeds gekoppeld is aan een gekozen pedagogisch-didactische inhoud.

De kracht van een scholengemeenschap daarbij is de verbinding die er kan gelegd worden tussen de verschillende scholen om enerzijds samen in leren te gaan, maar anderzijds om van elkaar te leren. Het slim aanwenden en delen van de wijsheid die al in de scholengemeenschap aanwezig is, maakt dat de leraren komen tot samen leren. Hoe zij de PLG vormgeven, is ook contextgebonden. Geen enkele scholengemeenschap organiseert zich op dezelfde manier en de professionaliseringsnoden zijn ook verschillend. We stellen wel een duidelijk gefaseerd proces voorop.

PLAN fase

Verkennen van de begeleidingsvraag

Beginsituatieanalyse

Het procesteam brengt de beginsituatie ten aanzien van de begeleidingsvraag in kaart door zoveel mogelijk relevante informatie over het traject te verzamelen.

Focus bepalen

Aan het eind van de beginsituatieanalyse bepaalt het procesteam de definitieve focus. Mogelijk is de aanvankelijke vraag verfijnd of zelfs bijgestuurd.

Effecten formuleren

Als motor van het professionaliserings- en het onderwijskundig beleid situeren de effecten zich op de pijlers leerlingen, mensen, cultuur, structuren en systemen.

Wijsheid ontdekken

Wie bezit expertise om de leraren te professionaliseren? Heel vaak bezit de PLG zelf al heel wat wijsheid, maar men kan ook beroep doen op externe expertise.

De ondersteuning van een PLG

Naast de gedifferentieerde en procesmatige aanpak, willen we dat scholengemeenschappen en scholengroepen ook eigenaarschap en verantwoordelijkheid opnemen in de professionalisering van hun personeelsleden. Dat sluit mooi aan op de GO! visie op gedeeld leiderschap. Het heeft een impact op de rol die we opnemen als pedagogische begeleidingsdienst in dit proces.

In sommige scholengemeenschappen treden we op als procesbegeleider, in andere eerder als procesbewaker en soms ook enkel als een kritische vriend. De keuze die we hierin maken, hangt af van de ondersteuningsnoden van de scholengemeenschap en omschrijven we samen in de begeleidingsovereenkomsten. Verder heeft PBD-GO! heel wat expertise in huis (of bij een partner in makelaarschap) die kan aangesproken worden binnen een PLG. Onze begeleiders en partners nemen dan de rol op van extern expert.

Hoe kun je deelnemen aan een PLG binnen je scholengemeenschap?

De begeleiding van professionele leergemeenschappen plannen we in via de jaarlijkse begeleidingsovereenkomst tussen PBD-GO! en de scholengroep. Dat kunnen meerdere PLG's zijn, telkens met hun eigen focus. Scholen uit de scholengroep kunnen vervolgens op deze PLG's intekenen via de begeleidingsovereenkomst.

Voor de procesbegeleiding van een PLG voorzien we telkens twaalf dagdelen.

Vlaanderenbrede PLG's

Voor specifieke doelgroepen die vaak uniek zijn binnen hun scholengroep of voor specifieke thema's worden door PBD-GO! Vlaanderenbrede PLG's georganiseerd met individuele inschrijvingen. Onze begeleiders treden dan op als facilitator voor zulke PLG's. Midden mei 2024 wordt dit aanbod via de GO! nieuwsbrief gelanceerd en heb je de mogelijkheid om hiervoor in te schrijven.

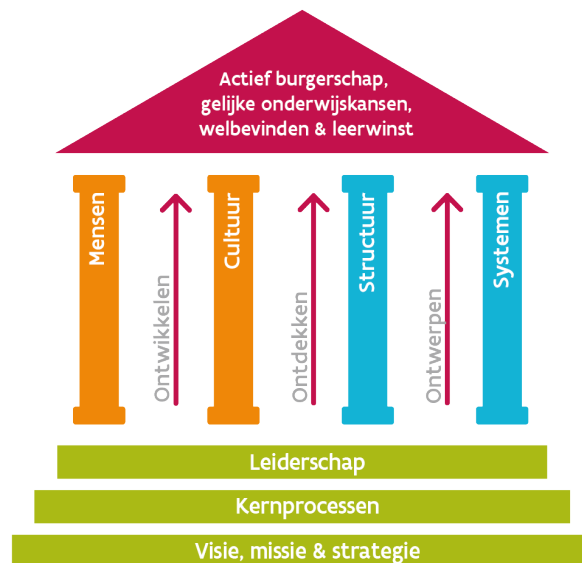
Flexibel organiseren

De GO! poolstervisie heeft als doel om zoveel mogelijk leerlingen een maximale leerwinst, leervermogen en leermotivatie te bezorgen. Dit stelt de scholen voor verschillende uitdagingen. Scholen worden uitgedaagd om alle leerlingen maximale kansen te bieden om de doelen te bereiken onder een passende begeleiding van sterke teams. Flexibel omgaan met de schoolorganisatie is vaak noodzakelijk om dat te kunnen bereiken.

Vandaag de dag ervaren we vaak dat één paar handen ontoereikend is en we zoeken naar mogelijkheden om het anders te doen. De school als concept, de GO! onderwijsprofessional en gepersonaliseerd samen leren bieden hier kansen. We benaderen de flexibilisering van verschillende 'structuren' binnen een school op een integrale manier.

Dit vraagt:

- **Visieontwikkeling**
- **Kwaliteitszorg:** bewust worden van de noden van de leerlingen en de leerkrachten
- **Gedeeld leiderschap**
- Flexibel inzetten van **systemen en structuren:** organisatie skills (kennis van wetgeving, anders organiseren van overleg, andere organisatie van de vakken of leergebieden, leerlingengroepen, infrastructuur...)
- **Mensen en cultuur:** GO! mindset van leerkrachten, oplossingsgerichte basishouding, persoonlijke en interpersoonlijke competenties, het flexibel inzetten van teams op basis van de behoeften van de leerlingen en de competenties en talenten van de leerkrachten

Opleiding met gekoppeld VT 'flexibel organiseren in het basisonderwijs'

De doelen van de opleiding

- Je krijgt inzicht in de kansen die flexibel organiseren biedt;
- Je wordt geïnspireerd via praktijkvoorbeelden;
- Je leert vanuit een GO! mindset die kansen omzet in de praktijk;
- Je leert het curriculum, jullie schoolorganisatie, je team en de infrastructuur flexibel in te zetten;
- Je reflecteert met elkaar over de eigen school- en klaspraktijk en leert van elkaar.

Design van de opleiding

De opleiding met gekoppeld verandertraject wordt verspreid over het schooljaar 2024-2025 aangeboden. Je kiest bij inschrijving voor de **focus kleuter- of lager onderwijs**.

We starten met twee basismodules voor kleuter- en lager onderwijs samen. Optioneel wordt er een module georganiseerd voor scholen die een nieuwbouw in het vooruitzicht hebben. Na de eerste basismodule start ook het verandertraject "VT Flexibele schoolorganisatie" op de school zelf. De begeleider maakt na elke module, samen met het beleidsteam, de transfer naar de

schoolcontext. De onderzoeksvraag is daarbij: "Wat betekent dit aanbod in mijn school, met mijn team, binnen mijn context?"

Na de basismodules starten de modules specifiek voor kleuter- of lager onderwijs. Het volledige programma per gekozen focus vind je op de volgende pagina's. Op het einde van het jaar wordt er een schooloverstijgende intervisie gepland met alle deelnemers.

De contactmomenten worden zoveel mogelijk fysiek en regionaal georganiseerd. Je vindt de data en de locaties terug via de linken in de alinea's 'Hoe inschrijven?'.

1. Flexibel organiseren in het kleuteronderwijs

Wie neemt deel?

Elke school die wil deelnemen, stapt in met de schoolleider, een beleidsmedewerker/zorgcoördinator én een leraar/kartrekker uit het **kleuteronderwijs**.

De volledige afvaardiging van de school, namelijk de schoolleider, de beleidsmedewerker/zorgcoördinator en steeds dezelfde leraar/kartrekker, worden elk opleidingsmoment verwacht aan te sluiten en actief deel te nemen (o.a. reflecteren, wijsheid in de groep brengen, oplossingsgericht denken...).

Hoe inschrijven?

PBD-GO! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomst (BO). Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken, aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholen/centra voor deze opleiding aangemeld.

Na bevestiging van de aanmelding via de BO, eind juni 2024, schrijft elke schoolleider de school definitief in via deze [link](#). De schoolleider geeft aan wie er uit het team zal deelnemen aan de opleiding en op welke locatie men wil deelnemen. Zo

kan rechtstreekse communicatie met de deelnemers verzekerd worden.

Kostprijs

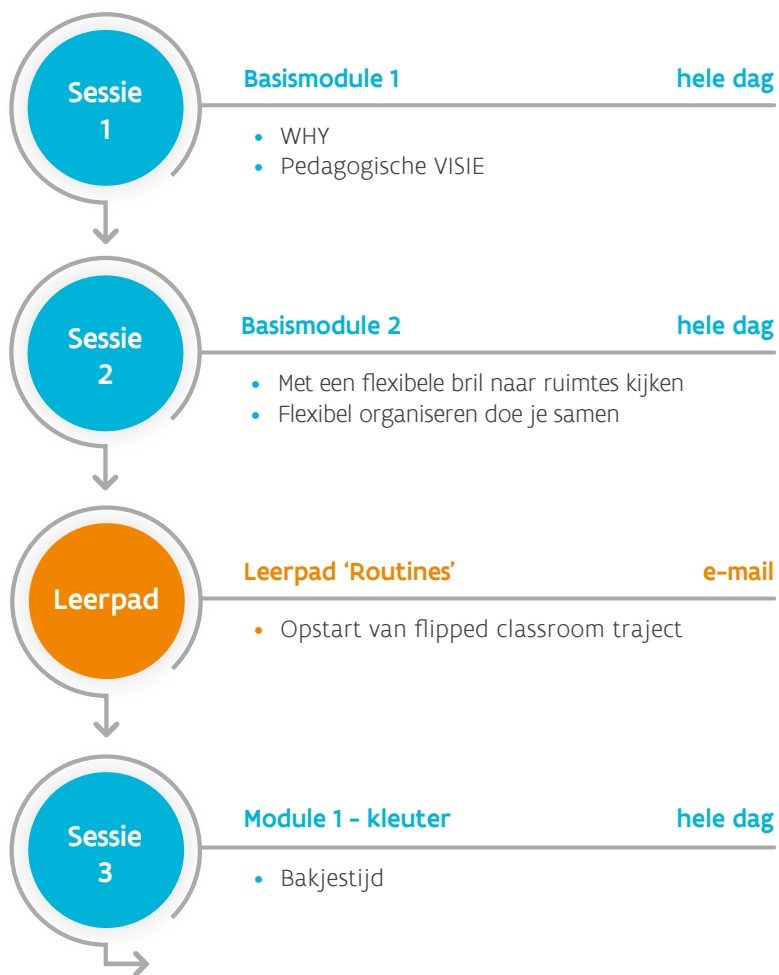
Deze opleiding met gekoppeld verandertraject wordt gratis aangeboden en omvat wat er in het programma is opgenomen. Voor organisatorische redenen is aanmelden via de BO en inschrijven, na bevestiging van aanmelding, van alle deelnemers door de schoolleider wel verplicht.

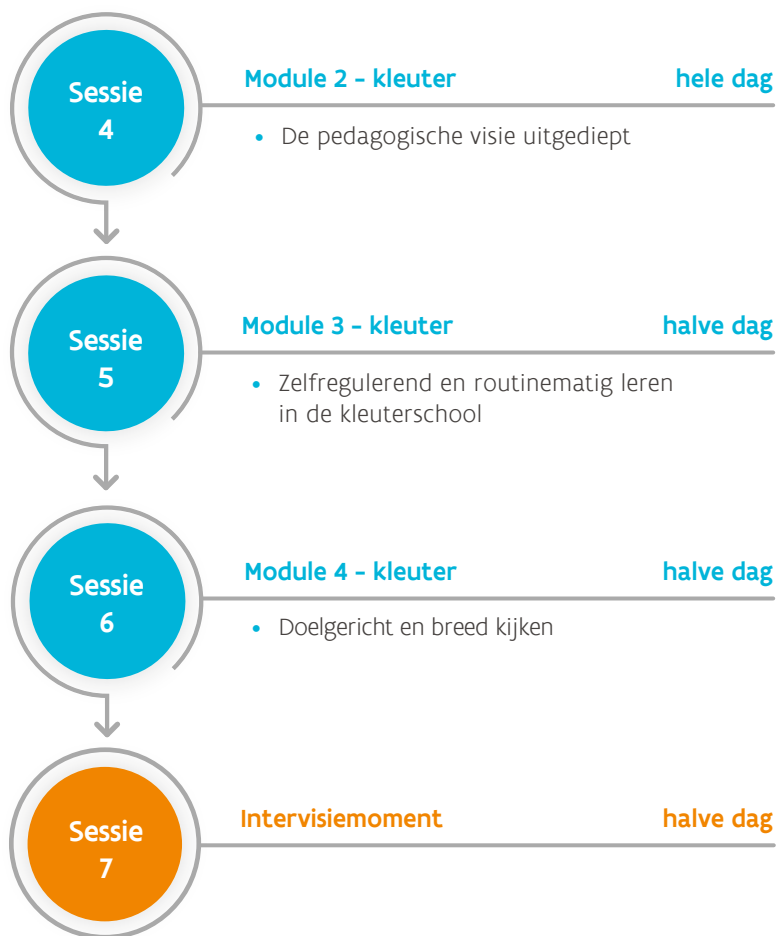

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Kristel Vandermolen.

- kristel.vandermolen@g-o.be
- 02 790 93 96 of 0496 75 42 17

2. Flexibel organiseren in het lager onderwijs

Wie neemt deel?

Elke school die wil deelnemen, stapt in met de schoolleider, een beleidsmedewerker/zorgcoördinator én een leraar/kartrekker uit het **lager onderwijs**.

De volledige afvaardiging van de school, namelijk de schoolleider, de beleidsmedewerker/zorgcoördinator en steeds dezelfde leraar/kartrekker worden elk opleidingsmoment verwacht aan te sluiten en actief deel te nemen (o.a. reflecteren, wijsheid in de groep brengen, oplossingsgericht denken...).

Hoe inschrijven?

PBD-GO! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomst (BO). Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken, aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholen/centra voor deze opleiding aangemeld.

Na bevestiging van de aanmelding via de BO, eind juni 2024, schrijft elke schoolleider de school ook definitief in via deze [link](#). De schoolleider geeft aan wie er uit het team zal deelnemen aan de opleiding en op welke locatie men wil deelnemen. Op

die manier kan rechtstreekse communicatie aan de deelnemers verzekerd worden.

Kostprijs

Deze opleiding met gekoppeld verandertraject wordt gratis aangeboden en omvat wat er in het programma is opgenomen. Om organisatorische redenen is aanmelden via de BO en inschrijven, na bevestiging van aanmelding, van alle deelnemers door de schoolleider wel verplicht.

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Kristel Vandermolen.

- kristel.vandermolen@g-o.be
- 02 790 93 96 of 0496 75 42 17

Verandertraject 'flexibele schoolorganisatie basisonderwijs'

Doelen

- De school heeft stappen gezet in de richting van de GO! poolstervisie:
 - de **school** heeft zichzelf flexibel georganiseerd (de school als concept)
 - de **leraren** nemen een ruimere rol op (de onderwijsprofessional)
 - de **leerlingen** kunnen meer gepersonaliseerd samen leren (GSL)

Effecten

- **De school** kiest een organisatiestructuur die bij diens context past.
- De school kiest de meest passende overlegstructuur.
- De school benut de infrastructuur conform diens onderwijsconcept.
- De school kiest de meest passende curriculumstructuur.
- Er heerst binnen **het team** een cultuur van verbindende communicatie en constructieve samenwerking.
- De competenties en talenten van het team worden

doelgericht ingezet en duidelijk gemaakt door taken en rollen in functie van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

- Er heerst een cultuur van reflectie en dialoog op school.
- De school kent de GO! visieteksten.
- De school doorloopt de fasen van visie-ontwikkeling met focus op flexibel organiseren.

In relatie met de gekozen **curriculumfocus**:

- De school finaliseert de visie.
- De school (h)erkent het belang van het eigenaarschap van leerlingen in het leerproces en zet hierop in.
- De school past systematisch de HGW-GO! cyclus toe om het 'gepersonaliseerd samen leren' traject van leerlingen vorm te geven.

Design

Schoolteams doorlopen volgende stappen gedurende het schooljaar 2024-2025.

Doelgroep kleuteronderwijs

Elke school die eerder deelnam aan de opleiding 'flexibel organiseren in het kleuteronderwijs' en die verdere ondersteuning wil (jaar twee) bij het opzetten van een meer flexibele organisatie in het kleuteronderwijs.

Andere scholen die voor het kleuteronderwijs ondersteuning vragen, starten met een opleiding 'flexibel organiseren in het kleuteronderwijs', waaraan een verandertraject gekoppeld zit. Zie daarvoor de opleidingsfiche 'flexibel organiseren in het kleuteronderwijs'.

Doelgroep lager onderwijs

Schoolteams lager onderwijs die verdere ondersteuning willen (jaar twee) bij het opzetten van een meer flexibele organisatie van het curriculum.

Andere scholen die met het lager onderwijs ondersteuning vragen, starten met een opleiding 'flexibel organiseren in het lager onderwijs' waaraan een verandertraject gekoppeld zit. Zie daarvoor de opleidingsfiche 'flexibel organiseren in het lager onderwijs'.

Extra informatie

Het is mogelijk om scholen die zelfstandig aan de slag gaan via de materialenbank en met ondersteuning van de scholengroep, samen te brengen in een professionele leergemeenschap.

Verandertraject 'flexibele schoolorganisatie secundair onderwijs'

Doelen

- De school heeft stappen gezet in de richting van de GO! poolstervisie:
 - de **school** heeft zichzelf flexibel georganiseerd (de school als concept)
 - de **leraren** nemen een ruimere rol op (de onderwijsprofessional)
 - de **leerlingen** kunnen meer gepersonaliseerd samen leren (GSL)

Effecten

- **De school** maakt maximaal gebruik van de beleidsruimte inzake flexibele leertrajecten.
- De school kiest de meest passende curriculumstructuur die bij de eigen context past.
- De school kiest de meest passende organisatiestructuur die bij de eigen context past.
- De school benut de infrastructuur conform het eigen onderwijsconcept.

- **Het team** werkt samen bij de vormgeving van het onderwijsleerproces.
- **De leraren** differentiëren en ondersteunen zelf- en co-sturende vaardigheden.
- De leraren monitoren en sturen het leerproces van de leerlingen vanuit een onderzoekende houding.
- Het lerarenteam installeert een feedbackcultuur.
- De leraren professionaliseren zich verder in het opnemen van verschillende rollen, zoals instructeur en coach.
- De leraren nemen verantwoordelijkheid op binnen een context van gedeeld leiderschap.
- **De leerlingen** zijn getraind in hun zelfregulerend leren (ZRL).

Doelgroep

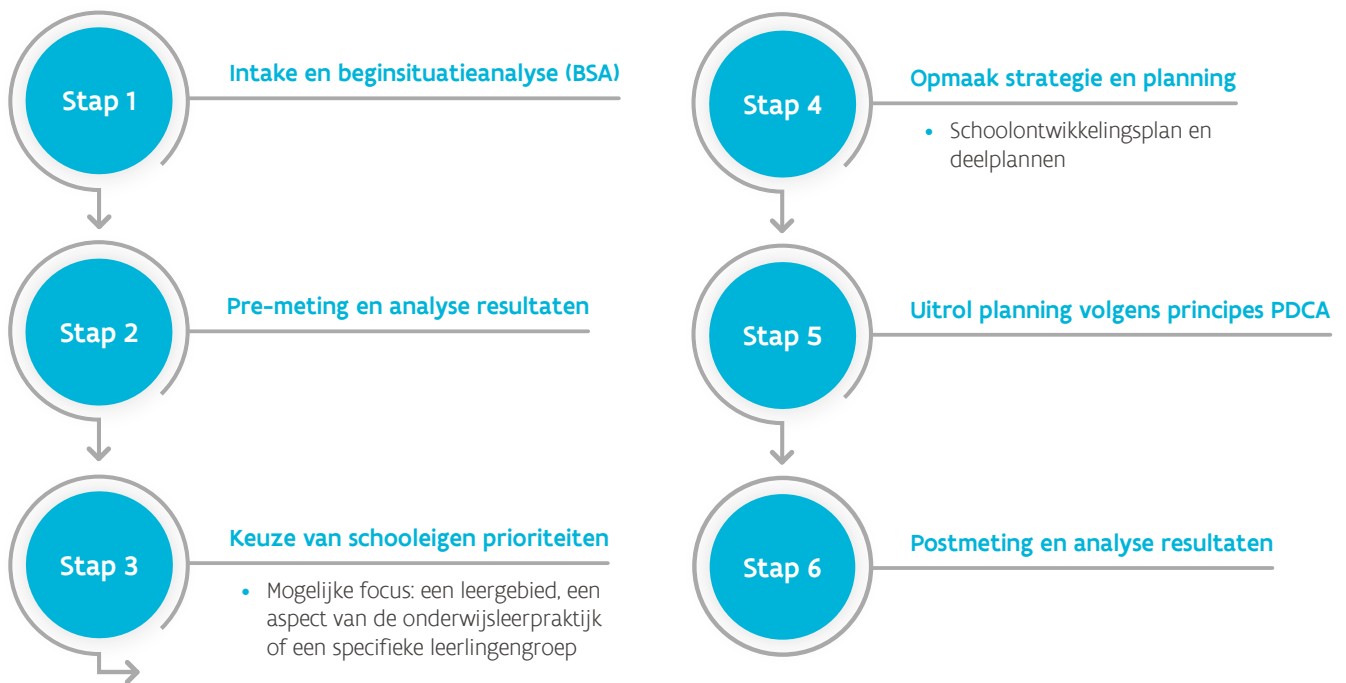
De focus ligt in de eerste plaats bij scholen **secundair onderwijs** die:

- de eerste stappen hebben gezet richting GSL;
- eerste ervaringen hebben inzake flexibele curriculum- en organisatiestructuur;
- bereid zijn om verdere stappen te zetten in de uitrol van de modernisering SO.

Design

Schoolteams doorlopen volgende stappen gedurende het schooljaar 2024-2025.

Onderzoekende houding

PBD-GO! wil, zoals geformuleerd in het strategisch plan GO! 2030, onderwijsinstellingen beleidskrachtig laten ontwikkelen. Zodat de onderwijsinstellingen zelf de kwaliteit van hun werking analyseren, borgen en verbeteren, en ze in toenemende mate een evidence- en databased beleid voeren.

Om tijdens het vernieuwen van het onderwijs te bepalen welke richting je als school uit wilt en wat dat concreet betekent voor de onderwijsleerpraktijk, zien we het werken met data en het uitvoeren van onderzoek als voorwaarden. Dit impliceert dat schoolleiders en leraren (samen)werken met een onderzoekende ingesteldheid, onderzoeksvaardigheden beheersen en bijdragen aan een onderzoekende cultuur in de school. Concreet houdt dat in dat alle betrokkenen hypothesen kunnen stellen, problemen kunnen identificeren, data kunnen verzamelen en interpreteren, en plannen kunnen uitvoeren, implementeren en monitoren.

Dé uitdaging in het evolueren naar gepersonaliseerd samen leren is immers dat we bij het creëren van het onderwijsleerproces uitgaan van de verschillen tussen leerlingen. Een kwaliteitsvolle diagnose van de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen en een goede afstemming van didactiek, pedagogiek, curriculum en de leeromgeving, blijken in deze onontbeerlijk.

Er komen vanaf 2024 ook centrale toetsen in Vlaanderen. Het doel is om de leerwinst objectief in kaart te brengen en op die manier de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Informatie uit deze toetsen kan scholen ondersteunen om hun eigen onderwijskwaliteit te ontwikkelen. Schoolleiders, leraren, scholengroepen willen we voorbereiden om gericht informatie uit de toetsen te gebruiken in het kader van hun beleidsvoering, hun onderwijskundig beleid, hun begeleidingspraktijk.

Opleiding 'onderzoekend leidinggeven basisonderwijs'

Doel van de opleiding

De deelnemers ontwikkelen de vaardigheden om screeningsgegevens te analyseren op leerlingenniveau, klasniveau en schoolniveau. De focus ligt tijdens de opleiding op wiskunde en Nederlands.

Na te streven competenties

Na de opleiding:

- kennen de **beleidsteams** de principes van analyse van screeningsgegevens;
- kunnen de beleidsteams leerlingenresultaten uit hun school zelf analyseren;
- hebben de beleidsteams zicht op wat ze met de resultaten van de analyse kunnen doen in functie van het leren van de leerlingen;
- hebben de beleidsteams handvatten gekregen om zelf aan de slag te gaan op schoolniveau.

Design van de opleiding

Het uitgangspunt tijdens de opleiding is: kennen, kunnen, oefenen, toepassen op school, reflecteren en bijsturen.

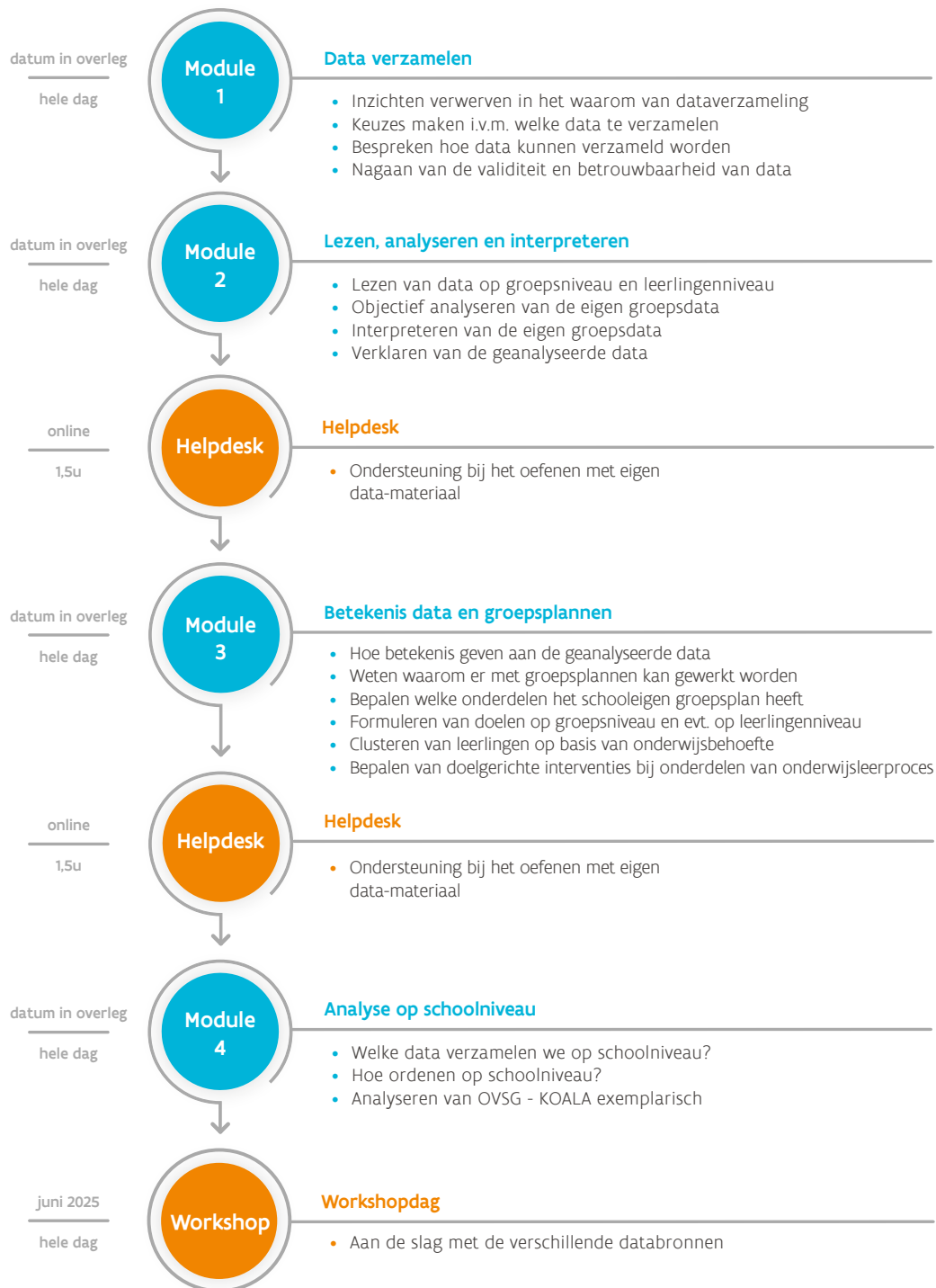
De focus ligt enerzijds op het **verzamelen van gegevens**, en anderzijds op het **analyseren** van de verzamelde gegevens op een eenvoudige en toegankelijke wijze. Er wordt bekeken welke acties op het niveau van het leren van de leerlingen kunnen/moeten genomen worden.

Doorheen de opleiding worden antwoorden gegeven op volgende vragen:

- Waarom verzamelen we de (leerlingen)gegevens?
- Wat moeten we verzamelen aan (leerlingen)gegevens?
- Waar kunnen we de (leerlingen)gegevens terugvinden?
- Hoe analyseren we eenvoudig deze (leerlingen)gegevens?
- Hoe moeten we het leren en het lesgeven bijsturen?

We maken gebruik van de courante en beschikbare (leerlingen) gegevens, zoals de screeningskits, de KOALA, de OVSG-toets, schooleigen toetsen, en zetten die in de analyse af tegenover het eigen verzamelde materiaal van de klas/school. Van zodra mogelijk kan de transfer gelegd worden naar de Vlaamse toetsen.

Een weetje: De exacte datum en de locatie voor elke module worden per reeks, in overleg met de deelnemersgroep, bij aanvang van de opleiding afgesproken.

Wie neemt deel?

In elke regionale cluster kunnen een beperkt aantal reeksen per schooljaar plaatsvinden en aan elke reeks kunnen maximaal vijf scholen deelnemen.

Elke school die wil deelnemen, stapt in met de schoolleider, de zorgcoördinator én een leraar.

Elke deelnemer toont de wil en het engagement om ten volle deel te nemen aan alle aspecten van de opleiding en is dus voldoende gemotiveerd om steeds aanwezig te zijn op de leeractiviteiten. De deelnemers willen ook effectief als team aan de slag.

Hoe Inschrijven?

PBD-GO! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomsten. Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken, aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholen voor deze opleiding aangemeld.

Na bevestiging van de aanmelding, eind juni 2024, schrijft elke schoolleider de school ook definitief in via deze [link](#). De schoolleider geeft aan wie er uit het team zal deelnemen aan de opleiding. Op die manier kan rechtstreekse communicatie aan de deelnemers verzekerd worden.

De exacte datum en de locatie voor elke module worden per reeks, in overleg met de deelnemersgroep, bij aanvang van de opleiding afgesproken.

Kostprijs

Deze opleiding wordt gratis aangeboden en omvat wat er in het programma is opgenomen. Om organisatorische redenen is aanmelden via BO en inschrijven, na bevestiging van aanmelding, van alle deelnemers door de schoolleider wel verplicht.

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Kristel Vandermolen.

- kristel.vandermolen@g-o.be
- 02 790 93 96 of 0496 75 42 17

Opleiding 'onderzoekend leidinggeven secundair onderwijs'

Doel van de opleiding

Scholen beschikken over steeds meer data- en informatiebronnen die ze kunnen benutten om geïnformeerde beslissingen te nemen en zo het leren van leerlingen te versterken.

In het schooljaar 2022-2023 werd de DataWijzer van de onderwijsinspectie gelanceerd en vanaf mei 2024 komen er de Vlaamse centrale toetsen bij. Omgaan met deze veelheid aan complexe informatiebronnen, vormt een grote uitdaging. Met deze opleiding willen we daarom beleidsteams ondersteunen om doelgericht data en informatie te verzamelen, te interpreteren, te analyseren en er dan actief mee aan de slag te gaan.

We maken de deelnemers wegwijs in het correct gebruiken van data voor hun beleidsvoerend vermogen. De focus ligt op het verzamelen, analyseren en interpreteren van data op niveau van de scholengemeenschap (bv. GO! Dashboard), de scholen (bv. de Datawijzer) en de leerlingen (bv. Smartschool analytics). De deelnemers kunnen na het volgen van deze vorming optreden als informatiemakelaar in de eigen school en het dataverhaal verder verspreiden.

Na te streven competenties

Na de opleiding kunnen de deelnemers:

- handelen vanuit een onderzoekende houding en cultuur: het waarom, gedeelde visie creëren, onderzoekend leidinggeven, gemeenschappelijke taal, draagvlak creëren;
- tijdens het werken met data vertrekken vanuit de onderzoekscyclus: stellen van een onderzoeksvraag, onderzoeksopzet opstellen, gegevens verzamelen, diagnose stellen;
- data op een betrouwbare en degelijke manier lezen, analyseren en interpreteren. Ze beschikken hiervoor over een basis statistische kennis (boxplot, percentielen, betrouwbaarheidsintervallen...);
- gebruikmaken van tools uit het brede onderwijsveld om een eigen onderzoeksvraag op te lossen, bijvoorbeeld: GO! Dashboard, de Datawijzer, lezen van feedbackrapporten, Smartschool analytics en het toekomstige dashboard van de Vlaamse toetsen.

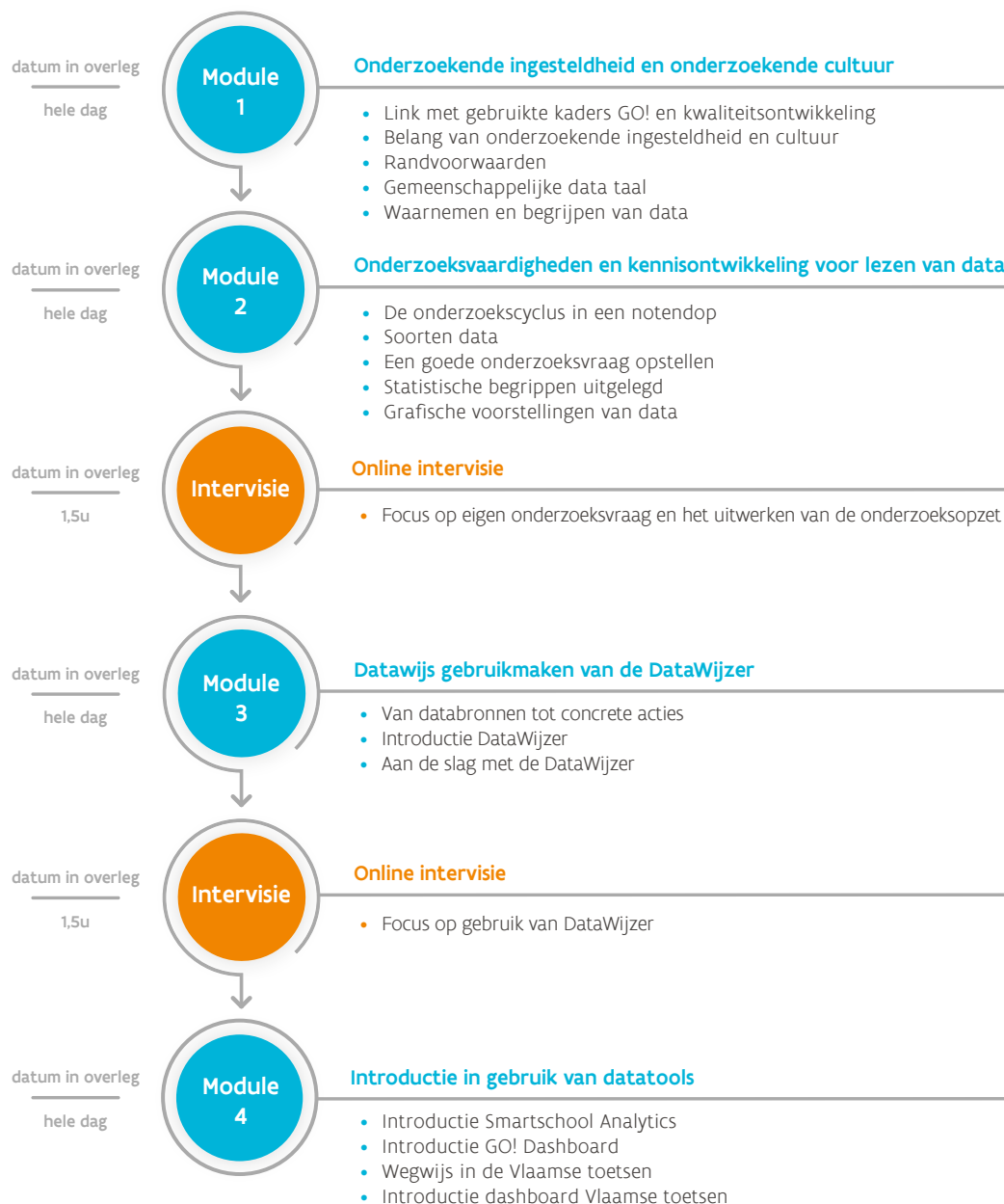

Design van de opleiding

Tijdens de opleiding krijgen de deelnemers handvatten die helpen om data in te zetten voor interne kwaliteitszorg in de eigen school.

De opleiding bestaat uit een combinatie van **input van expertise, intervisiemomenten** en **praktische opdrachten** die de deelnemers uitwerken binnen de kwaliteitszorg van de eigen school. Dat datageletterd proces helpt om te evolueren naar een onderzoekende schoolcultuur. We maken hiervoor gebruik van de courante en beschikbare data uit bijvoorbeeld GO! Dashboard, Dataaltoetsen, schooleigen toetsen, DataWijzer, Smartschool analytics en ook de toekomstige Vlaamse toetsen.

Een weetje: De exacte datum en de locatie voor elke module worden per reeks, in overleg met de deelnemersgroep, bij aanvang van de opleiding afgesproken.

Wie neemt deel?

In elke cluster kunnen een beperkt aantal reeksen met een beperkt aantal scholen per schooljaar plaatsvinden. Elke school die wil deelnemen, stapt in met twee á drie deelnemers bestaande uit de schoolleider, een beleidsmedewerker en/of een leerlingbegeleider/kwaliteitszorgmedewerker die aan de slag willen gaan met data.

De accenten in deze basisopleiding liggen op de basisbegrippen en het inspireren van het schoolteam om met data aan de slag te gaan. Er is geen voorkennis vereist op vlak van onderzoek en statistiek. Dit is een theoretische opleiding waarin we linken leggen naar de praktijk, maar voor contextspecifieke begeleiding wordt er doorverwezen naar het verandertraject 'onderzoekend leidinggeven secundair onderwijs'.

Elke deelnemer toont het engagement om ten volle deel te nemen aan alle aspecten van de opleiding en is dus voldoende gemotiveerd om steeds aanwezig te zijn op de leeractiviteiten. De deelnemers willen ook effectief met hun team aan de slag.

Aan alle deelnemers zal in functie van een effectmeting input gevraagd worden via een vragenlijst bij de start en het einde van de opleiding.

Hoe Inschrijven?

PBD-GO! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomsten. Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholen voor deze opleiding aangemeld.

Na bevestiging van de aanmelding, eind juni 2024, schrijft elke schoolleider de school ook definitief in via deze [link](#). De schoolleider geeft aan wie er uit het team zal deelnemen aan de opleiding. Op die manier kan rechtstreekse communicatie aan de deelnemers verzekerd worden.

De exacte datum en de locatie voor elke module worden per reeks, in overleg met de deelnemersgroep, bij aanvang van de opleiding afgesproken.

Kostprijs

Deze opleiding wordt gratis aangeboden en omvat wat er in het programma is opgenomen. Om organisatorische redenen is aanmelden via BO en inschrijven, na bevestiging van aanmelding, van alle deelnemers door de schoolleider wel verplicht.

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Kristel Vandermolen.

- kristel.vandermolen@g-o.be
- 02 790 93 96 of 0496 75 42 17

Verandertraject 'onderzoekend leidinggeven met optie BaO of SO'

Doelen

Tijdens het verandertraject beogen we dat schoolleiders in dialoog met het schoolteam:

- een schooleigen visie ontwikkelen op een onderzoekende houding;
- een visie communiceren op onderzoekend werken;
- een onderzoekende houding stimuleren en leraren coachen bij het uitvoeren van onderzoek;
- onderzoeksvaardigheden van leraren stimuleren en ontwikkelen;
- een positieve en veilige cultuur creëren omtrent data en onderzoek.

Effecten

Schoolteams gebruiken data om inzichten te verwerven en de kwaliteitsontwikkeling van het onderwijs te bewaken.

De principes van onderzoekend leidinggeven worden gehanteerd in de dagelijkse praktijk van de school.

Schoolteams gaan bij het nemen van beslissingen op een

onderzoekende manier te werk, steeds in functie van de kernprocessen van onderwijs en met als einddoel leerwinst van leerlingen maximaliseren.

Doelgroep

Schoolteams die gebruik willen maken van data om inzichten te verwerven en de kwaliteitsontwikkeling van het onderwijs te bewaken.

Schoolteams die de principes van onderzoekend leidinggeven willen hanteren in de dagelijkse praktijk van de school.

Design

De ondersteuning tijdens het verandertraject focust zich op het realiseren van een onderzoekende houding in de school en op het neerzetten van een onderzoekende cultuur in de school.

Tijdens het traject onderzoeken we wat daarvoor nodig is en op welke wijze we die verandering kunnen brengen. We zien dit traject als een flexibel aanbod dat aangepast kan worden aan de noden en vragen van de individuele kernteams/scholen.

We voorzien een intake om in kaart te brengen welke resultaten en effecten er voor het verandertraject beoogd worden en hoe het traject kan vormgegeven worden.

Indien gewenst kan een school, voorafgaand aan dit verandertraject, deelnemen aan de opleiding 'onderzoekend leidinggeven'.

Voor het **basisonderwijs** ligt in deze opleiding de focus op het professionaliseren van beleidsteams in het ontwikkelen van de vaardigheden om screeningsgegevens te analyseren op leerlingenniveau, klasniveau en schoolniveau. De focus ligt tijdens deze opleiding op wiskunde en Nederlands.

Voor het **secundair onderwijs** ligt in deze opleiding de focus op het professionaliseren van beleidsteams in het correct gebruikmaken van data voor hun beleidsvoerend vermogen. De focus ligt op het verzamelen, analyseren en interpreteren van data op niveau van de scholengemeenschap (bv. GO! Dashboard), de scholen (bv. de Datawijzer) en de leerlingen (bv. Smartschool analytics). Deelnemers kunnen na het volgen van deze vorming optreden als informatiemakelaar in de eigen school en het dataverhaal verder verspreiden.

Gedeeld leiderschap

Onderzoek geeft duidelijk een verband aan tussen succesvolle organisaties en gedeeld leiderschap. De klassieke, meer gesloten en bureaucratische hiërarchie, maakt plaats voor een meer open en dynamisch organisatiemodel, waarin zowel medewerkers als teams versterkt worden. Multifunctionele teams met meer autonomie nemen het voortouw. Ze worden verantwoordelijk en ook aansprakelijk voor een geïntegreerd takenpakket en bijhorende output, met als uiteindelijk doel de onderwijskwaliteit voor elke lerende te verbeteren.

We reiken school- of centrumleiders de nodige tools aan en ondersteunen hen in competentieontwikkeling met het oog op een duurzame organisatieverandering. De zoektocht van leidinggevendenden naar een andere aanpak, heeft als uiteindelijke doel de onderwijskwaliteit voor elke lerende te verbeteren. Het gaat hier dus zeker niet over verandering om de verandering. Het gaat wel om de begeleiding naar een andere aanpak, waardoor die verandering gedragen, gesteund en gedeeld wordt door heel het schoolteam. Gedeeld leiderschap dus, met gedeelde verantwoordelijkheid.

PBD-GO! professionaliseert school- of centrumleiders en beleidsteams hieromtrent verder tijdens de opleiding 'naar gedeeld(er) leiderschap.' We nemen hen niet alleen mee in de inhoud maar ook in hun eigen ontwikkeling tot leider in en van verandering.

Elke school of centrum die de voorbije jaren de opleiding volgde, kan voor het schooljaar 2024-2025 een vervolg-verandertraject aanvragen. Het gaat dan om een schoolspecifiek verandertraject 'naar gedeeld(er) leiderschap', waarbij contextgericht wordt verder gewerkt aan de schooleigen doelen en effecten. Binnen dit vervolgtraject ondersteunt PBD-GO! jouw school bij de implementatie van het scenario dat tijdens de opleiding werd geschreven. Er wordt contextgericht verder gewerkt aan de schooleigen doelen en effecten.

Opleiding 'naar gedeeld(er) leiderschap'

Doel van de opleiding

Tijdens de opleiding worden school- of centrumleider(s) en beleidsmedewerker(s) versterkt als leider VAN en IN de verandering. De focus ligt daarvoor op de drie kernelementen van het **groeien naar gedeeld leiderschap**.

Ten eerste is er het **structuurvraagstuk**. Het is belangrijk dat de school-/centrumleider een duidelijke visie heeft op het 'nieuwe' leidinggeven. Het team zal immers met talrijke vragen zitten waar in het begin de school-/centrumleider een baken moet zijn die de lijnen uitzet. Hoe kan een nieuwe structuur van gedeeld leiderschap er uit zien? Wie neemt welke rollen en verantwoordelijkheden op?

Een tweede kernelement van het traject is de **teamontwikkeling**. Het is een open deur intrappen om te zeggen dat leraren/medewerkers tot hiertoe niet gewoon zijn geweest om te werken in teams, en teams groeien niet vanzelf. Ze vragen ondersteuning om deze verdeelde rollen en verantwoordelijkheden te kunnen opnemen.

Tenslotte focust het traject op de **leidinggevende** zelf. De leider VAN verandering is immers ook zelf IN verandering en moet op zoek naar een nieuwe invulling van de eigen rollen en verantwoordelijkheden, maar ook naar een nieuwe identiteit als leider.

Na te streven competenties

Na de opleiding zijn de deelnemers gegroeid in hun competentie om:

- de verandering naar gedeeld leiderschap te sturen. Meer specifiek kan de deelnemer zich een beeld vormen van de school van morgen vanuit een duidelijk waarom, om van daaruit de verandering naar gedeeld leiderschap te initiëren, te communiceren, het tempo te bepalen en de intentie van de verandering zuiver te houden;
- een draagvlak te krijgen bij het schoolteam voor een nieuwe organisatiestructuur, waar gedeeld leiderschap zich kan ontwikkelen;
- het mandaat te krijgen van de belangrijkste stakeholders, om de verandering door te voeren;
- teams te versterken zodat ze meer gedeelde verantwoordelijkheid opnemen;
- zichzelf verder te ontwikkelen en een voorbeeldfunctie te zijn voor gedeeld leiderschap;
- het eigen leiderschap te delen met collega's van het schoolteam die ook beleidsrollen en -opdrachten opnemen.

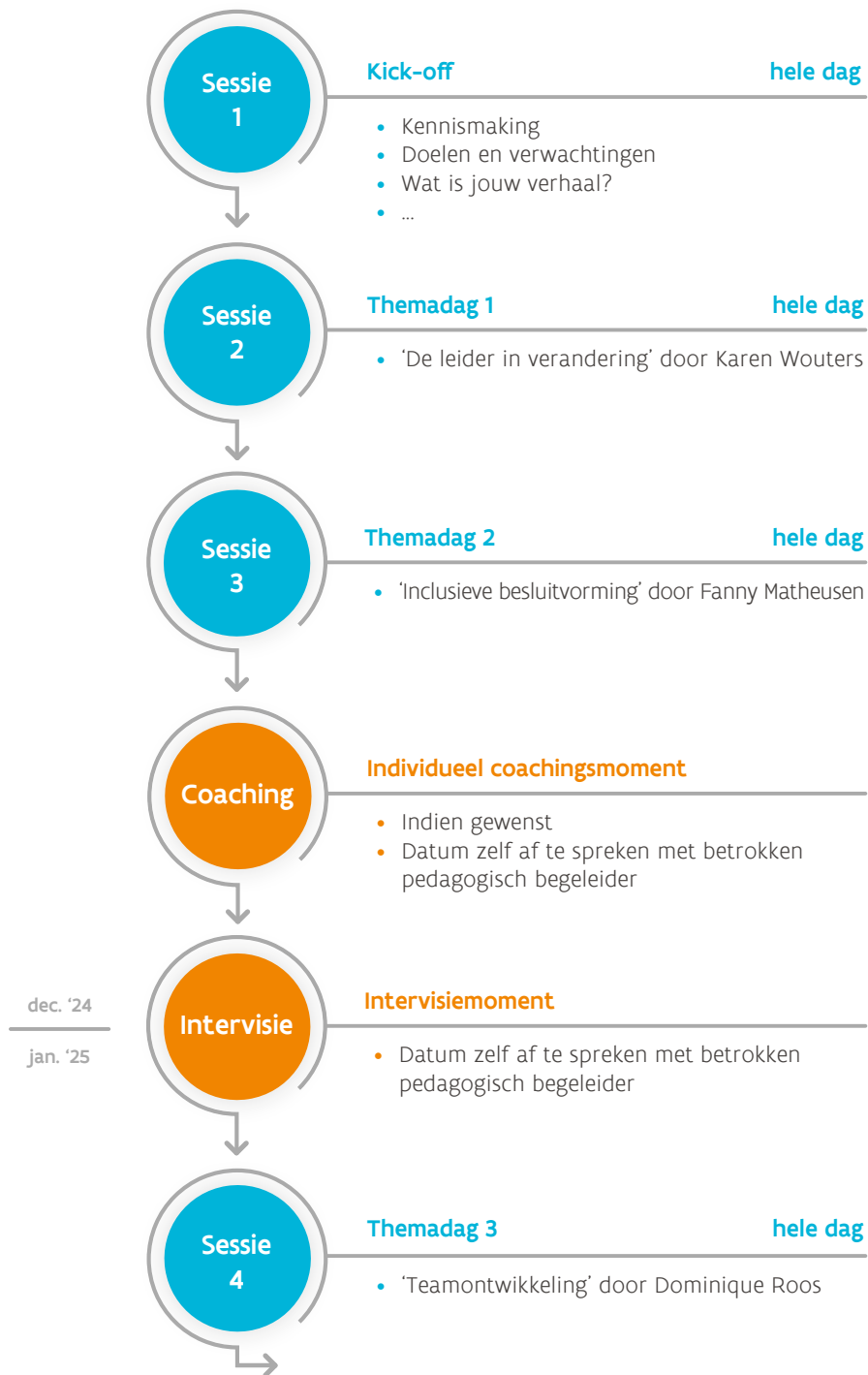
Design van de opleiding

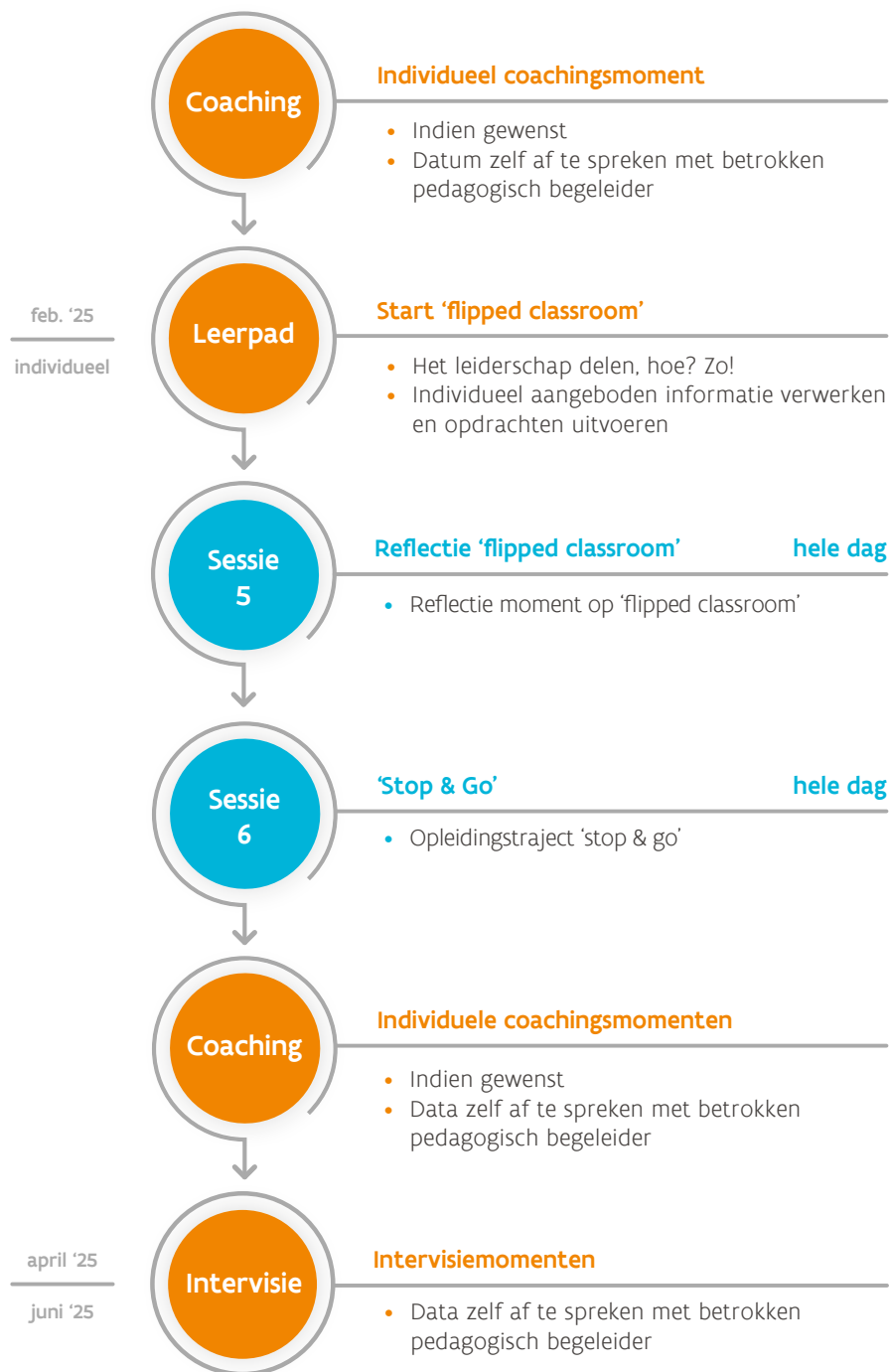
De opleiding bestaat uit een combinatie van **input van expertise** (instructie, maar vooral inspiratie) via de doorgedreven samenwerking met externe partners, een **grondige verwerking** van die input, **intervisie en ondersteuning** op maat en begeleid door de pedagogisch begeleiders van PBD-GO!.

De opleiding omvat afgebakende themadagen, met telkens een gelijkaardig programma en verloop, namelijk:

- een workshop met een externe spreker/lesgever
- reflectie op de inhoud in kleinere groepen onder begeleiding en met ondersteuning van een pedagogisch begeleider

Tussen en na de themadagen worden daarenboven intervisiemomenten in zogenaamde intervisiegroepen georganiseerd en worden de deelnemende beleidsteams individueel, rekening houdend met de schooleigen context, ondersteund door PBD-GO!. Daarbij worden de school-/centrumleiders en de beleidsmedewerkers meegenomen in hun eigen ontwikkelingsproces naar gedeeld(er) leiderschap.

Voorwaarden om deel te nemen

Elke school of centrum die wil deelnemen, stapt in met de schoolleider en minstens één en maximum drie beleidsmedewerkers.

De schoolleider is bereid een schoolleider van verandering te zijn.

Elke schoolleider die grotendeels de competenties verworven heeft rond waardengedreven, onderwijskundig en breed leiderschap, brengt een onderbouwde casus in:

- Ik wil 'veranderen' en probeerde al verschillende keren maar het lukt me niet.
- Ik wil 'veranderen' maar ik weet niet hoe eraan te beginnen.

Elke schoolleider toont de wil en het engagement om ten volle deel te nemen aan alle aspecten van de opleiding (lezing door experts, intervisie en netwerken). De schoolleider wil ook effectief met het eigen team aan de slag en is dus voldoende gemotiveerd om steeds aanwezig te zijn op de leeractiviteiten.

Aan alle deelnemers zal, in functie van de evaluatie en de effectmeting op lange termijn, op regelmatige basis input gevraagd worden via vragenlijsten en/of een interview. Effectmeting maakt integraal deel uit van het traject.

Hoe Inschrijven?

PBD-GOI! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomst (BO). Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken, aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholen/centra voor deze opleiding aangemeld.

Na bevestiging van de aanmelding via de BO, eind juni 2024, schrijft elke schoolleider de school ook definitief in via deze [link](#). De schoolleider geeft aan wie er uit het schoolteam zal deelnemen aan de opleiding. Op die manier kan rechtstreekse communicatie aan de deelnemers verzekerd worden en zijn de gegevens voor facturatie correct ingevoerd.

De exacte data en locaties voor elke module vind je terug via de inschrijvingslink.

Kostprijs

€ 650 per deelnemende school/centrum voor één schoolleider en één beleidsmedewerker

+ € 200 per bijkomende beleidsmedewerker

Inbegrepen:

- het volledige opleidingstraject
- lezingen door externe experts
- catering tijdens elke themadag die fysiek plaatsvindt
- locatie(s)

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Kristel Vandermolén.

- kristel.vandermolen@g-o.be
- 02 790 93 96 of 0496 75 42 17

Verandertraject 'naar gedeeld(er) leiderschap'

Doelen

Tijdens de opleiding 'naar gedeeld(er) leiderschap' werd je als school- of centrumleider versterkt als leider VAN en IN de verandering. De focus lag daarvoor op de drie kernelementen van het groeien naar gedeeld leiderschap: het structuurvraagstuk, de teamontwikkeling en de leidinggevende zelf.

Binnen dit vervolg-verandertraject ondersteunt PBD-GO! jouw school of centrum bij de implementatie van het scenario dat tijdens de opleiding werd geschreven. Er wordt contextgericht verder gewerkt aan de schooleigen doelen en effecten.

Na het verandertraject:

- heeft het beleidsteam mandaat gekregen van de stakeholders om de gewenste veranderingen door te voeren;
- zijn in het beleidsteam de competenties toegenomen om een voorbeeldfunctie in gedeeld(er) leiderschap op te nemen;
- hebben de leden van het beleidsteam voldoende competenties verworven om de collega's van het schoolteam te inspireren en te stimuleren in het opnemen van leiderschap in de organisatie;
- nemen de leden van het schoolteam en de leden van de deelteams meer verantwoordelijkheid op binnen de lopende en geplande processen.

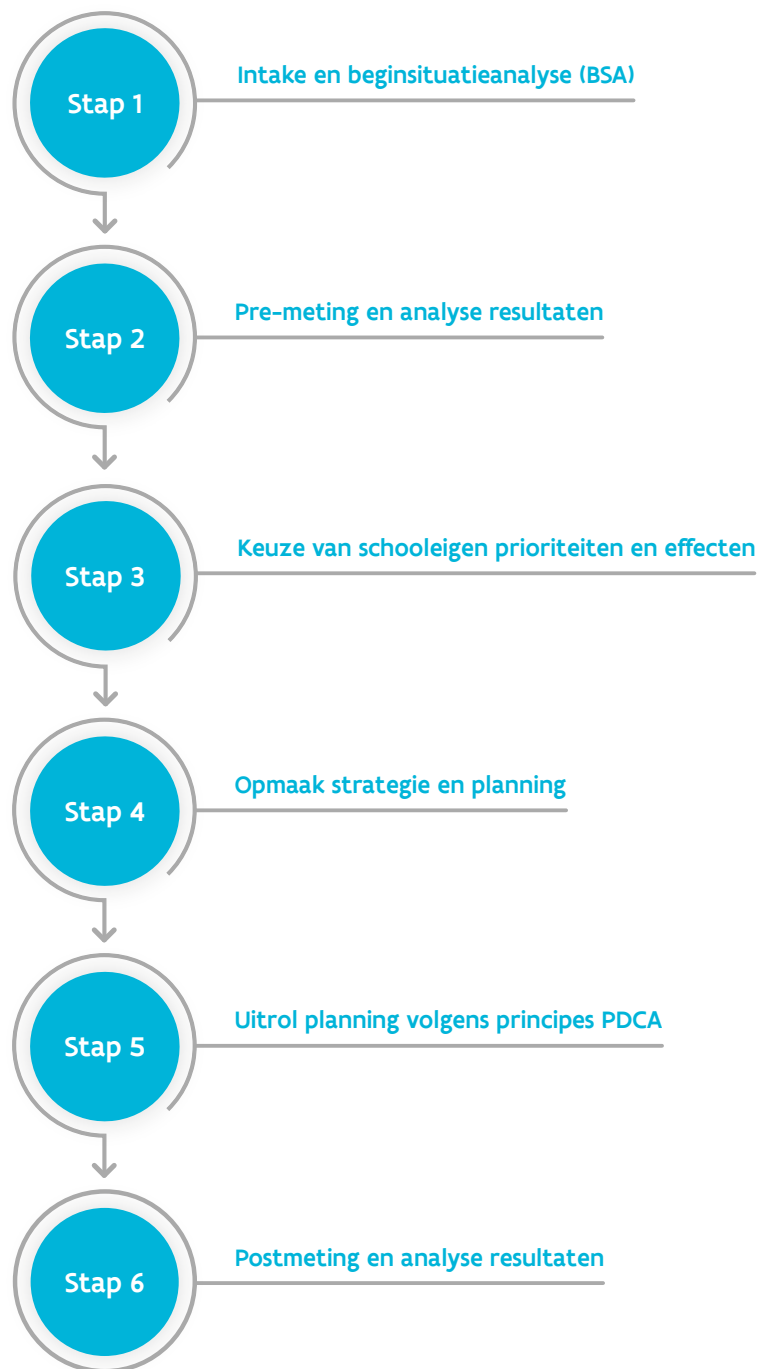
Doelgroep

Elke school of centrum waarvan de schoolleider met het beleidsteam in een vorig schooljaar deelnam aan de opleiding 'naar gedeeld(er) leiderschap'.

Design

Schoolteams doorlopen volgende stappen gedurende het schooljaar 2024-2025.

Methodeonderwijs

Verandertraject 'methodeonderwijs'

In het verandertraject 'methodeonderwijs' ondersteunen we het beleidsteam om te werken aan de kwaliteit van hun freinet-, leef- of daltonschool, en om een visie te creëren die inzet op samen leren en samenleven, zelfgestuurd, coöperatief, onderzoekend en ontwerpend leren vanuit beleving, verwondering en interesse.

We zetten in op het **waardengedreven leiderschap**, waarbij de schoolleiding een gedragen schooleigen freinet-, leefschool- of daltonvisie ontwikkelt en implementeert met het schoolteam.

We zetten in op het **onderwijskundig leiderschap**, waarbij de schoolleiding het leren van de lerende voorop stelt, met het schoolteam in dialoog gaat over de onderwijskundige vernieuwingen en hen kritisch laat reflecteren om hun werking bij te sturen.

We zetten in op het **breed leiderschap**, waarbij de schoolleiding draagvlak creëert en aan het werk gaat met het team. Daarbij nemen ze verantwoordelijkheid en activeren ze initiatief, om zo in te spelen op de competenties van het team.

We helpen de schoolleiding keuzes te maken, tussentijds te evalueren, overzicht te houden over het veranderingsproces, en de focus en de rust te bewaken om zo de verandering waar te kunnen maken.

Doelen

- Het schoolteam kent de visie en kan de schooleigen visie (dalton, leefschool, freinet) actualiseren en expliciteren.
- Het schoolteam kan de visie vertalen naar gedragen afspraken over het samen leren en samenleven.
- Het schoolteam kan de visie vertalen naar gedragen afspraken over een schoolorganisatie die sterk inzet op zelfregulerende vaardigheden bij leerlingen.
- Het schoolteam kan de visie vertalen naar gedragen afspraken over een schoolorganisatie die aan leerlingen kansen biedt tot coöperatief, onderzoekend en ontwerpend leren vanuit beleving, interesses en talenten.
- Het beleidsteam van de school faciliteert de implementatie van afspraken, borgt ze in het schoolwerkplan en monitort de kwaliteit van de uitvoering.

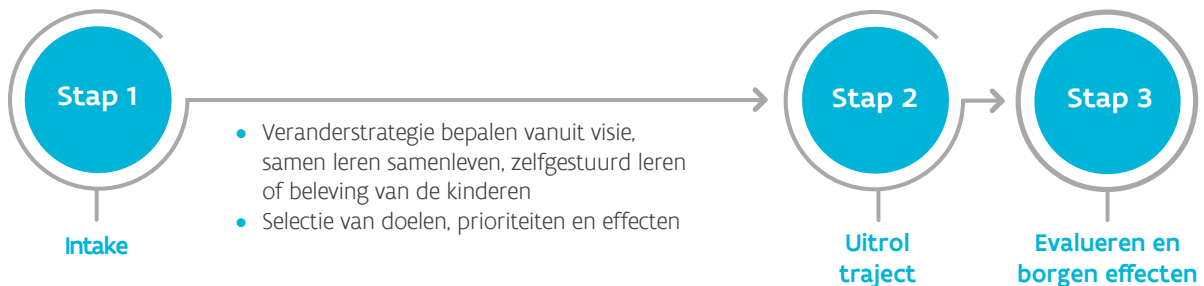
Effecten

- De specifieke schoolvisie (dalton, leefschool, freinet) is duidelijk herkenbaar in de aanpak m.b.t. samen leren en samenleven.
- De specifieke schoolvisie (dalton, leefschool, freinet) is duidelijk herkenbaar in het werken aan zelfregulerende vaardigheden.
- De specifieke schoolvisie (dalton, leefschool, freinet) is duidelijk herkenbaar in de aanpak van coöperatief, onderzoekend en ontwerpend leren vanuit beleving, verwondering en interesse.
- De visie wordt geconcretiseerd in de klas- en schoolwerking en de afspraken worden vastgelegd in het schoolwerkplan, een dynamisch en levend instrument. Het schoolteam evalueert regelmatig in welke mate de visie wordt bereikt.
- De onderwijskwaliteit wordt PCDA-gewijs gemonitord en zo nodig aangescherpt door het beleidsteam.

Design

Het verandertraject bestaat uit drie stappen: intake, uitrol van het traject en het evalueren en borgen van de effecten.

Extra informatie

Scholen kunnen jaarlijks een verandertraject aanvragen via de BO gesprekken.

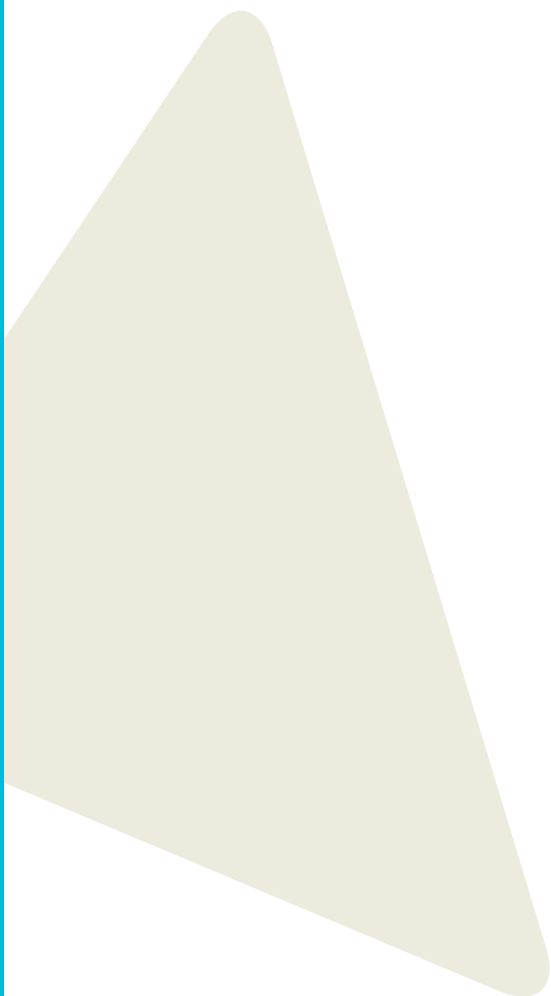
Scholen die we niet begeleiden binnen een verandertraject kunnen zelfstandig aan de slag met de materialen op de **materialenbank**. Binnen de materialenbank 'Methode en innovatieve scholen' vind je een aanbod van materialen in functie van freinet-onderwijs, daltononderwijs en leefscholen.

Via de **helpdesk** kunnen vragen gesteld worden. Er worden ook een aantal helpdesk live sessies aangeboden.

Daarnaast zetten we in op **professionele leergemeenschappen** waar per type methodeschool kan worden uitgewisseld, ontwikkeld en input kan gegeven worden vanuit de specificiteit van iedere soort onderwijs.

Binnen ons aanbod **vormingen** bieden we enkele specifieke vormingen aan rond gangbare methodieken in methode en innovatief onderwijs voor leraren.

Buitengewoon onderwijs

Verandertraject 'handelingsplanmatig werken, het DNA van buitengewoon onderwijs'

Het verandertraject 'handelingsplanmatig werken' is een contextgericht verandertraject, waarbij het effect op het leren van de leerlingen centraal staat en de verschillende aspecten van een verandertraject aan bod komen. Het verandertraject wordt begeleid door pedagogisch begeleiders met een expertise in buitengewoon onderwijs. De begeleiding gebeurt op basis van de visie op begeleiden van PBD-GOI, in samenspraak met de school en de scholengroep, in relatie tot de volledige (reguliere) begeleiding van de scholengroep en de reeds geboden ondersteuning in de voorafgaande schooljaren.

Inhoudelijk kiest elke deelnemende school een eigen focus. Dat kan vanuit handelingsplanmatig werken, maar ook vanuit: kwaliteitszorg, brede schoolontwikkeling, leergebied/opleidingsvorm, type/doelgroep werking, of een kernproces van onderwijs binnen de cyclus van handelingsplanmatig werken, modernisering SO en vernieuwingen in onderwijs (bv. evalueren, doelen, leef-en leeromgeving, de centrale thema's leren leren, sociale en emotionele ontwikkeling, en taal en communicatie).

Doelen

De **school**:

- voert een sterk onderwijskundig, waardengedreven en breed beleid;

- bouwt doelgericht aan de cultuur en structuur van de organisatie;
- zet in op het begeleiden, ondersteunen en professionaliseren van en in teams;
- doorloopt het proces vanuit de beginsituatie analyse naar visie, strategische doelen, operationele doelen, deelplannen en opvolging;
- evalueert de kwaliteit van de handelingsplanning doelgericht op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen;
- past de principes van kwaliteitszorg toe (PDCA);
- evalueert (relevante) aspecten van de handelingsplanning systematisch en cyclisch;
- zet in op gedeeld leiderschap waarin iedereen zijn verantwoordelijkheid/eigen leiderschap opneemt.

De **teamleden**:

- spelen binnen de verschillende fasen van de handelingsplanning gericht in op de specifieke opvoedings- en onderwijsbehoeften van iedere leerling. We verdiepen en verbreden in de verschillende fasen de HGW-GOI door handelingsplanning toe te passen zoals decretaal vastgelegd;
- hanteren het cyclisch proces van handelingsplanning als basis voor het orthopedagogisch en ortho-didactisch handelen en reflecteren tijdens het handelingsplanmatig werken, om het onderwijsleerproces bij te sturen in een positief en stimulerend leer- en leefklimaat;
- vormen een professionele leergemeenschap en werken aan professionalisering van klassenraden als leerplaatsen. Duidelijke afspraken, rollen en taken ondersteunen de organisatie van de schoolwerking.

Effecten

Hieronder sommen we enkele algemene vooropgestelde effecten op. Bij aanvang van het traject wordt er een focus gekozen binnen deze effecten. Deze worden op maat van én in dialoog met de school geoperationaliseerd en meetbaar gemaakt in resultaten op een termijn van één jaar.

- De school geeft handelingsplanning vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau.
- De school professionaliseert de teamleden in handelingsplanmatig werken.
- De school stelt bij het handelingsplanmatig werken steeds de resultaten en effecten bij de leerlingen voorop.

Design

We vertrekken vanuit een intakegesprek met de stuurgroep/ het kernteam (directeur en beleidsteam), waarbij we de insteek bepalen, het verloop duiden en de gehanteerde leidende principes van het traject toelichten. De school gaat een engagement aan tot een actieve deelname aan het verandertraject.

Er wordt een wendbaar traject opgestart op maat van de school, waarbij contextgericht verschillende aspecten en fasen van handelingsplanmatig werken systematisch en modulair aan bod komen, volgens de noden van het schoolteam en inspeliend op uitdagingen en opportuniteiten.

Extra informatie

Scholen kunnen jaarlijks een verandertraject aanvragen via de BO.

Scholen die we niet begeleiden binnen een verandertraject, kunnen zelfstandig aan de slag met de materialen op de **materialenbank**.

Via de **helpdesk** kunnen vragen gesteld worden over aspecten van handelingsplanmatig werken.

Daarnaast zetten we in op (het opzetten van) **professionele peergemeenschappen**, hetzij regionaal, hetzij Vlaanderenbreed, afhankelijk van de vragen.

Er is een aanbod van **opleidingen en vormingen** die opgebouwd worden vanuit de behoeften aan expertise-opbouw in functie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Volwassenenonderwijs

Verandertraject 'evaluatiebeleid volwassenenonderwijs'

Evalueren is veel meer dan een cijfer geven. Het is een integraal onderdeel van ons onderwijssysteem. Het is het complexe geheel van opvolgen, beoordelen, feedback geven, werken aan het groeipotentieel bij de cursisten, maar ook het bijsturen van de eigen manier van werken en lesgeven. De visie op evalueren is de laatste jaren sterk veranderd. Meer dan ooit wordt in het R-OK duidelijk omschreven aan welke criteria een goede evaluatie en een goed evaluatiebeleid moeten voldoen. “Moeten we alles evalueren?”, “Geldt dit ook voor praktijkvakken?” of “Moet iedereen aan de evaluatie deelnemen?” zijn slechts enkele van de vele vragen die leraren of vakgroepen zich stellen.

Tijdens dit veranderingstraject beogen we dat schoolteams:

- een gedragen visie op evalueren ontwikkelen, rekening houdend met de noden van de leraren en afgestemd op de context van de cursisten;
- over bruikbare tools beschikken om kwaliteitsvolle cursistenevaluaties uit te voeren en in kaart te brengen;
- de kwaliteit van hun evaluatiepraktijk verhogen en opvolgen;
- expertisedeling tussen de teams stimuleren.

Doelen

- Schoolteams gebruiken het R-OK en hun centrumvisie op evalueren als kader om kwaliteitsvol te evalueren.
- Schoolteams hebben zicht op hun beginsituatie, bijvoorbeeld door zich in te schalen via een op het R-OK gebaseerde inschalingstool.
- Schoolteams kunnen op basis van hun beginsituatie een actieplan voor hun team opstellen (prioriteiten, doelstellingen bepalen, tijdslijn opmaken...).
- Schoolteams kunnen concrete en doelgerichte afspraken over kwaliteitsvolle evaluaties maken, afhankelijk van hun eigen context.
- Schoolteams kunnen hun (professionaliserings)noden inschatten.

Doelgroep

Beleidsteams in de centra voor volwassenenonderwijs die aan de slag willen met hun evaluatiebeleid en daarbij nood hebben aan ondersteuning vanuit de pedagogische begeleidingsdienst.

Design

Tijdens het verandertraject gaan we op maat van het centrum na in welke mate de evaluatiepraktijk overeenstemt met de vereisten van kwaliteitsvol onderwijs. Na een grondig intakegesprek met het beleidsteam en/of vakgroepcoördinatoren, zal een traject op maat worden uitgewerkt met de volgende mogelijke stappen.

Deeltijds kunstonderwijs

Verandertraject 'DKO werken aan een artistiek pedagogisch project'

Het artistiek pedagogisch project (APP) is een bijzondere vorm van een schoolwerkplan. Het omvat de visie en normen die het handelen binnen de academie bepalen. Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige situatie, maar ook met het toekomstbeeld op korte, middellange en lange termijn. Het APP legt de fundamentele opties voor dit toekomstbeeld vast. De redenen om het APP te herschrijven, kunnen breed zijn: resultaten van een schoolomgevingsanalyse, opvolging doorlichting, enzovoort. De concrete beheersmatige uitwerking, maakt geen deel meer uit van het schoolwerkplan, dat een beleidsdocument is. Het proces van de ontwikkeling van een schoolwerkplan kan aanleiding geven tot een aantal andere documenten, zoals het schoolreglement, personeelsreglement, nascholingsplan...

Het niveaudecreet (2018) heeft de opdrachten van het deeltijds kunstonderwijs (DKO) sterk bepaald en voorziet als elementen o.a. competentiegerichte leerplannen (basiscompetenties geordend volgens de zes rollen van het kunstenaarschap) en de verankering in de lokale gemeenschap. Het DKO typerende en moeilijke evenwicht tussen het artistiek en pedagogisch-didactisch handelen binnen een dynamische socio-culturele omgeving, samen met het dichter naar elkaar groeien van het DKO en het leerplichtig onderwijs (via samenwerkingsverbanden), kan DKO-instellingen ertoe aan zetten hun bestaande APP te herkalibreren of diepgaand te vernieuwen.

Het werken aan een APP is een instellingsbrede oefening in het zoeken van een weg naar kwaliteitsomschrijving en -verhoging, via overleg en uitwisseling van ideeën. Vanuit

externe ontwikkelingen en interne organisatiecultuur wordt op academieniveau een (strategische) beleidsvisie voor de toekomst ontwikkeld, die rekening houdt met de werkelijkheid en verzuchtingen van directie, leraren, leerlingen/cursisten, ouders en omgeving.

Doelen

- Beleidsteams kunnen de vernieuwende geest in het nieuwe DKO strategisch verankeren in het APP.
- Beleidsteams kunnen de schooleigen missie en visie ontwerpen of bijsturen op basis van een (zelf)evaluatie van de instelling: 'inventarisatie' van de academiecultuur, -processen en -organisatie.
- Beleidsteams kunnen via participatieve besluitvorming i.v.m. de kernopdracht van de instelling de betrokkenheid van het team verhogen.
- Leraren geven hun pedagogisch-didactisch handelen vorm i.f.v. het schooleigen APP (en binnen o.a. de inhoudelijke vereisten van de competentiegerichte leerplannen).
- Leraren voelen zich integraal betrokken bij de missie en visie van hun academie.

Effecten

De academie ontwikkelt/verfijnt een **sterke missiebeschrijving** in relatie tot het DKO niveaudecreet: de werkelijke reden van bestaan en beschrijving van de fundamentele opdracht(en). De missie verwoordt het algemeen doel van de academie binnen het PPGO! en geeft een antwoord op de vraag: wat doen we voor wie? Deze missiebeschrijving is kort, krachtig, concreet, duidelijk en helder, en alle participanten, de medewerkers en alle andere belanghebbenden, moeten zich kunnen herkennen.

De academie ontwikkelt/verfijnt een **strategische visie**: een omschrijving van de koers die de organisatie wenst te varen. Een visie is een potentiële realiteit, daardoor is ze per definitie toekomstgericht en een bron van inspiratie. De visie van de organisatie motiveert, toont nieuwe wegen en wordt tastbaar in de wijze waarop energie binnen de organisatie wordt gemobiliseerd. De strategische visie van een academie gaat over hun cliënten en belanghebbenden, producten en diensten, en de personeelsleden. De visie omvat kerncompetenties, organisatiestructuren en -systemen, organisatiecultuur en partners.

De academie beschikt over een **APP**: het planmatig verbinden van missie, visie en de acties die ondernomen dienen te worden om de visie te realiseren. Dit APP is een uniek document, uiting van de eigen academiecultuur, uniek voor elke academie en niet overdraagbaar. Het past in het eigen lokaal en collectief aanvaard waardepatroon.

Het APP is tot stand gekomen binnen het gehele team en wordt ook door het gehele team gedragen. Elke vorm van pedagogisch-didactisch handelen en organisatie maakt dit duidelijk.

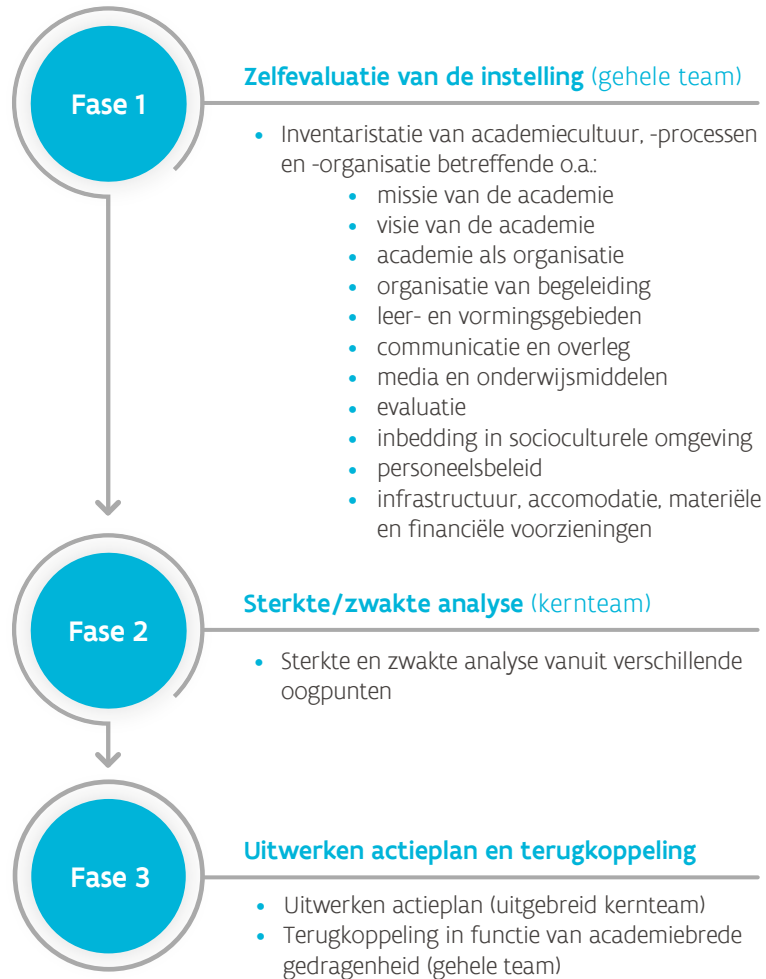
Doelgroep

Beleidssteams in academies deeltijds kunstonderwijs die aan de slag willen met hun APP en daarbij nood hebben aan ondersteuning vanuit PBD-GO!.

Design

Maatwerk in functie van de stand van zaken van de individuele academie (herkalibreren van het bestaande APP of uitwerken nieuw APP) in drie fases.

Iedereen inclusief

Een sterke leerlingenbegeleiding maakt deel uit van een goed onderwijskundig beleid dat inzet op gelijke onderwijskansen, maximale leerwinst en actief burgerschap voor alle leerlingen. In onze visie is iedereen leerlingenbegeleider vanuit de eigen rol, maar is leerlingenbegeleiding ook teamwerk. PBD-GO! biedt ondersteuning op beide vlakken.

De kern van leerlingenbegeleiding vindt plaats tijdens de les en gebeurt door leraren. We ondersteunen hen daarin op een geïntegreerde manier tijdens de **verandertrajecten** en **opleidingen** uit ons aanbod.

Wanneer we gaan voor '**iedereen leerlingenbegeleider** in het GO!' is het erg belangrijk om gelijkgericht alle onderwijsprofessionals te ondersteunen in het bieden van goede leerlingenbegeleiding. Kwalitatief onderwijs en sterke begeleiding voor alle lerenden is waar we voor gaan: iedereen inclusief!

LLB-scan en verandertraject leerlingenbegeleiding

De scholengroep kan in de begeleidingsovereenkomst opteren voor ondersteuning in leerlingenbegeleiding. Iedereen neemt eerst de e-LLB module in de PBD-GO! Materialenbank gedifferentieerd door. Zo bouw je voldoende voorkennis op om de Scan Leerlingenbegeleiding af te nemen op schoolniveau en begeleid te analyseren op scholengroepniveau. Schoolteams beschikken zo over een duidelijke beginsituatie, waaruit ze de nodige leervragen kunnen afleiden. Die vormen dan de basis voor een passende ondersteuning. In de gesprekken voor de begeleidingsovereenkomsten bekijken we samen welke verandertrajecten we opstarten of verderzetten.

Verandertraject 'leerlingenbegeleiding en gelijke onderwijskansen'

Een sterke leerlingenbegeleiding maakt deel uit van een goed onderwijskundig beleid dat inzet op gelijke onderwijskansen, maximale leerwinst en actief burgerschap voor alle leerlingen. In 2002 kwam er het decreet gelijke onderwijskansen, dat benadrukte om alle kinderen optimale leerkanalen te bieden op gebied van leren en ontwikkeling. Sinds 2018 is bovendien het decreet leerlingenbegeleiding van kracht en wordt leerlingenbegeleiding een erkenningsvoorwaarde voor elke school. Het leersteundecreet van 2023 heeft de ambitie om ervoor te zorgen dat elke leerling zich optimaal moet kunnen ontwikkelen met een maximale leerwinst.

Deze wetgevende kaders willen leerlingenbegeleiding dichterbij de leerlingen brengen. In onze GO! visie 'Gepersonaliseerd Samen Leren' is daarom iedereen leerlingenbegeleider vanuit de eigen rol, maar is leerlingenbegeleiding ook teamwerk.

PBD-GO! ondersteunt vanuit beide invalshoeken. In een verandertraject ondersteunen we je als school om dit op een geïntegreerde, inclusieve manier te realiseren. Daarnaast werkt een goed beleid omtrent leerlingenbegeleiding ook op resultaten en effecten bij leerlingen, en volgt het systematisch op. Beide sporen zijn gericht op de maximale ontplooiing van leerlingen tot autonome individuen die sociaal participeren, zich competent en keuze bekwaam voelen en fysiek, emotioneel en materieel welbevinden ervaren.

Doelen

- De **school** ontwikkelt een schoolspecifieke visie op leerlingenbegeleiding vanuit de GO! mindset met de HGW-GO! cyclus als systeem.
- De school stelt een beleidsplan 'leerlingenbegeleiding' op vanuit de vier domeinen van leerlingenbegeleiding, in functie van het versterken van de brede basiszorg.
- De **leraren** vertalen de GO! mindset naar hun klasvloer.
- De leraren doorlopen op klasniveau systematisch de HGW-GO! cyclus.
- De noden van de **leerlingen** worden in kaart gebracht en krijgen een vertaling in het onderwijsaanbod.

Effecten

Hieronder sommen we enkele algemene vooropgestelde effecten op. Bij aanvang van het traject wordt er een focus gekozen binnen deze effecten. Deze worden op maat van én in dialoog met de school geoperationaliseerd en meetbaar gemaakt in resultaten op een termijn van één jaar.

- De school professionaliseert de teamleden met als doel de brede basiszorg te versterken en verantwoordelijkheid te nemen in kader van leerlingenbegeleiding en gelijke onderwijskansen.
- De school stelt een maximale leerwinst, leervermogen en leermotivatie steeds voorop door in te zetten op de vier domeinen van leerlingenbegeleiding.

Doelgroep

Schoolteams die hun beleid leerlingbegeleiding en gelijke onderwijskansen steviger en kwaliteitsvol willen integreren in hun werking tot op de klasvloer en zo streven naar een inclusievere school met goede interne en externe samenwerkingen.

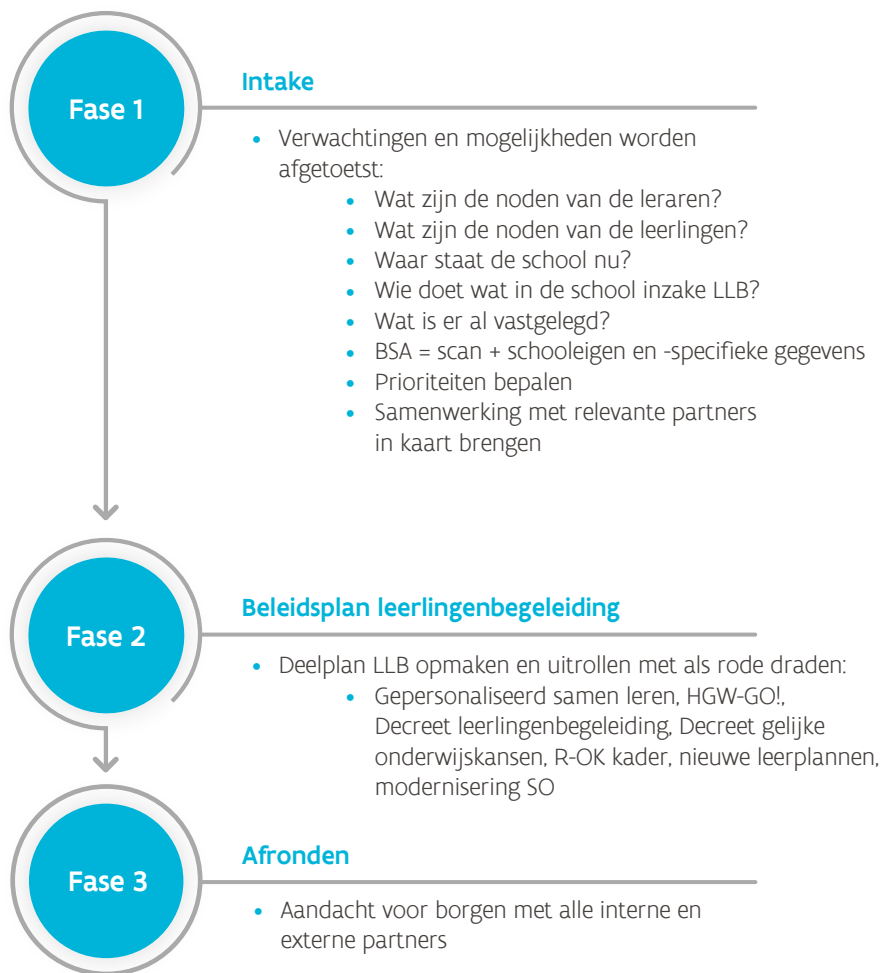
Design

Er wordt een wendbaar traject opgestart op maat van de school, waarbij contextgericht verschillende aspecten van leerlingenbegeleiding en GOK systematisch en modulair aanbod kunnen komen, volgens de noden van het schoolteam en inspeland op uitdagingen en opportuniteiten.

Extra informatie

Het is mogelijk om scholen die zelfstandig aan de slag gaan via de **materialenbank** en met ondersteuning van de scholengroep samen te brengen in een **professionele leergemeenschap**.

Aanvangsbegeleiding

De overstap van een lerarenopleiding naar de praktijk van het lesgeven is voor bijna alle startende leraren een schok, zo blijkt uit bevragingen van deze starters. De schok blijkt echter zo groot en langdurig dat een aantal startende leraren, tijdens de eerste twee jaar van hun onderwijsloopbaan, er voor kiezen om uit het onderwijs te stappen. Als schoolteam inzetten op sterke aanvangsbegeleiding blijkt ervoor te zorgen dat startende leraren minder vaak kiezen om het onderwijs te verlaten.

Met het lerarentekort in het achterhoofd, is het voor een school nu belangrijker dan ooit om in te zetten op aanvangsbegeleiding die er echt toe doet. Je staat er als school niet alleen voor.

Vanuit PBD GO! hebben we heel wat aanbod rond aanvangsbegeleiding in huis waar we mentoren en startende leraren mee op pad helpen.

Niet alleen een sterk uitgewerkte **materialenbank** kan bijdragen, ook **helpdesk** live sessies voor mentoren en startende leraren dragen bij tot veel antwoorden die probleemoplossend kunnen werken. Daar bovenop bieden we verschillende **opleidingen en vormingen** aan, voor zowel startende leraren als hun mentoren.

De basisopleiding voor startende leraren basis- of secundair onderwijs kan in de scholengroep worden georganiseerd. Tijdens deze opleiding kan een optionele sessie rond handelingsplanning in het buitengewoon basis- of secundair onderwijs worden gegeven. Sommige scholengroepen kiezen daarbij ook voor een **professionele leergemeenschap** rond aanvangsbegeleiding die mee wordt opgestart door een PBD-GO! begeleider. Sterke aanvangsbegeleiding en onderlegde, gemotiveerde leraren die in ons onderwijs willen blijven: daar doen we het voor!

Opleiding 'aanvangsbegeleiding voor startende leraren basis- of secundair onderwijs'

Doel van de opleiding

- Beginnende leraren leren hoe ze zorg kunnen dragen voor zichzelf in een fase van hun onderwijsloopbaan waarbij evenwicht tussen werk en vrije tijd regelmatig zoek is.
- Beginnende leraren communiceren gericht, eerlijk en gepast met ouders over de leerlingen.
- Beginnende leraren geven waardengedreven en verbindend les.
- Beginnende leraren organiseren hun klas gepast en als krachtige leeromgeving.
- Beginnende leraren leren zichzelf zo organiseren dat ze tijdsefficiënt werken.
- Beginnende leraren buitengewoon onderwijs kennen de fases en inhouden van de handelingsplanning in het buitengewoon onderwijs.

Design van de opleiding

Om nieuwe collega-leraren te ondersteunen bij de start van hun uitdagende opdracht, biedt PBD-GO! een opleiding aan waarin vijf thema's aanbod komen:

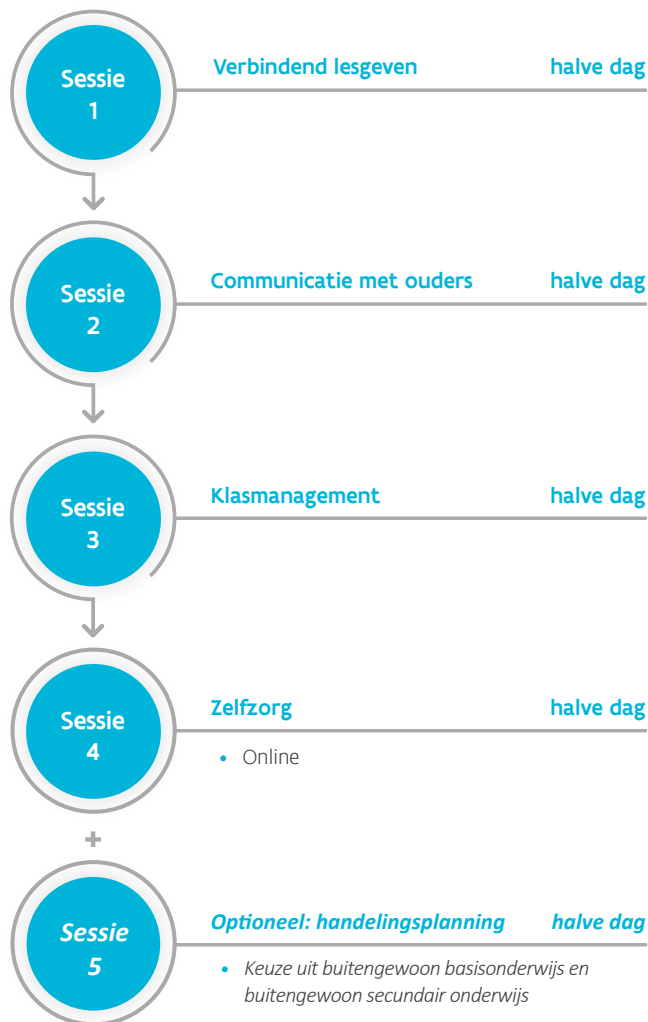
- Communicatie met ouders
- Klasmanagement
- Verbindend lesgeven
- Zelfzorg
- Timemanagement

Optioneel kan er een sessie handelingsplanning in het buitengewoon onderwijs worden gevolgd.

Scholengroepen/-gemeenschappen kunnen een opleiding 'aanvangsbegeleiding basisonderwijs' en/of een opleiding 'aanvangsbegeleiding secundair onderwijs' aanvragen en laten plaatsvinden in de eigen scholengroep/-gemeenschap. De aanvraag gebeurt uitsluitend via de begeleidingsovereenkomst in het voorjaar van 2024.

Als een opleiding wordt 'aangevraagd', bestaat die uit vier sessies, waarvan één sessie online. De sessies 'communicatie met ouders' en 'verbindend lesgeven' worden altijd samen op dezelfde dag ingepland. De sessie 'klasmanagement' wordt op een afzonderlijke halve dag gegeven en de sessie 'zelfzorg' wordt digitaal aangeboden.

Het thema timemanagement kunnen startende leraren volgen via kennisclips in de materialenbank. Deze clips worden doorgenomen op het moment dat ze voor hun relevant zijn en op het moment dat het hun goed uitkomt.

Hoe inschrijven?

PBD-GO! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomst (BO). Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholengemeenschappen voor deze opleiding aangemeld.

Na bevestiging van de aanmelding via de BO, eind juni 2024, zal de projectmanager met elke scholengroep/-gemeenschap contact opnemen om de exacte datum en de locatie voor elke opleidingsdag/-sessie af te spreken.

Kostprijs

Deze opleiding wordt gratis aangeboden en omvat alles wat er in het programma is opgenomen. Om organisatorische redenen is aanmelden via BO wel verplicht.

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Sylvie Decommer.

- sylvie.decommmer@o-be

Extra informatie

- PBD-GO! biedt deze opleiding ook één keer digitaal aan voor startende leraren basisonderwijs en één keer digitaal voor startende leraren secundair onderwijs. Zo kunnen de leraren waarvan de scholengroep zelf geen opleiding organiseert ook deelnemen aan de basisopleiding voor starters. Voor deze digitale Vlaanderenbrede opleiding moet elke startende leraar die wil deelnemen zichzelf inschrijven via deze link: [basisonderwijs](#) of [secundair onderwijs](#).
- Het is mogelijk dat scholengroepen/-gemeenschappen die zelfstandig aan de slag gaan, en daarbij startende leraren samenbrengen in een professionele leergemeenschap, ondersteuning vragen van PBD-GO!.
- PBD-GO! heeft een aanbod van opleidingen en vormingen met 'individuele inschrijvingen' voor mentoren en zij-instromers. Iedereen kan daarvoor een kijkje nemen in ons 'aanbod met individuele inschrijvingen' dat midden mei 2024 wordt gelanceerd voor het schooljaar 2024-2025.

Curriculum basisonderwijs

Als PBD-GO! begeleiden we heel wat verandertrajecten rond verschillende leergebieden in scholen. Uit ervaring weten we dat bij het uitrollen van deze verandertrajecten vaak dezelfde obstakels rijzen voor schoolteams en dat deze obstakels ongewenste vertraging of minder effectiviteit veroorzaken. Soms hebben schoolteams bij het opstarten van een verandertraject nood aan duidelijk jargon, minimale kaders in functie van het installeren van een professionele leergemeenschap in het schoolteam, en een efficiënte implementatie van het curriculum.

Om deze hindernissen voor te zijn, koppelen we een voorbereidend traject in de vorm van een opleiding ‘in de startblokken voor curriculum basisonderwijs’ aan elk verandertraject voor een bepaald leergebied. Tijdens dit voortraject gaan we aan de slag met een kernteam om de professionalisering van het schoolteam vorm te geven en te blijven ondersteunen door het team te organiseren als een professionele leergemeenschap. Maar ook de beschikbare materialen worden gelokaliseerd en doorgenomen. Daarnaast worden mogelijke hindernissen preventief aangepakt.

Vervolgens kan de school opteren voor een verandertraject met de focus op kleuteronderwijs, wiskunde, Nederlands of STEM.

Opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs'

Dit voortraject is kernachtig en onontbeerlijk voor een sterke uitrol van een verandertraject (VT) curriculum. Het wordt ook Vlaanderen-breed uitgerold, wat meteen zorgt voor een netwerk met andere kernteams die voor dezelfde uitdagingen staan. Kernteams bestaan idealiter uit twee tot vijf teamleden. De directeur hoeft niet noodzakelijk deel uit te maken van dit kernteam, al kan het wel natuurlijk. Teamleden beschikken noodzakelijk over volmacht en engagement als kritieke succesfactoren voor een effectief kernteam. Het is wel aan te raden om als directeur de eerste en de tweede sessie mee te volgen.

De opleiding loopt van begin september tot eind oktober met twee terugkommomenten, in maart en in mei/juni. Elk VT curriculum loopt van eind oktober 2024 tot eind juni 2025 en sluit dus naadloos aan op de voorbereidende opleiding.

Doel van de opleiding

- Het kernteam wordt voorbereid op curriculumtrajecten en hoe deze adequaat te ondersteunen en te implementeren.
- Het kernteam heeft zicht op de praktische en concrete mogelijkheden om het eigen schoolteam blijvend te professionaliseren in een schooleigen professionele leergemeenschap.

- Het kernteam heeft een duidelijk zicht op de aanwezige en beschikbare materialen in de specifieke materialenbank die wordt ingezet tijdens het VT curriculum.

Na te streven competenties

- De concrete taken en rollen in de schooleigen professionele leergemeenschap zijn duidelijk en worden opgenomen.
- Het schoolteam heeft een cultuur van een professionele leergemeenschap om zo blijvend te professionaliseren.
- De materialen uit de materialenbank worden efficiënt en effectief ingezet tijdens het daarop volgend VT curriculum.
- Het kernteam reageert adequaat op hindernissen bij het volgen van het VT curriculum.

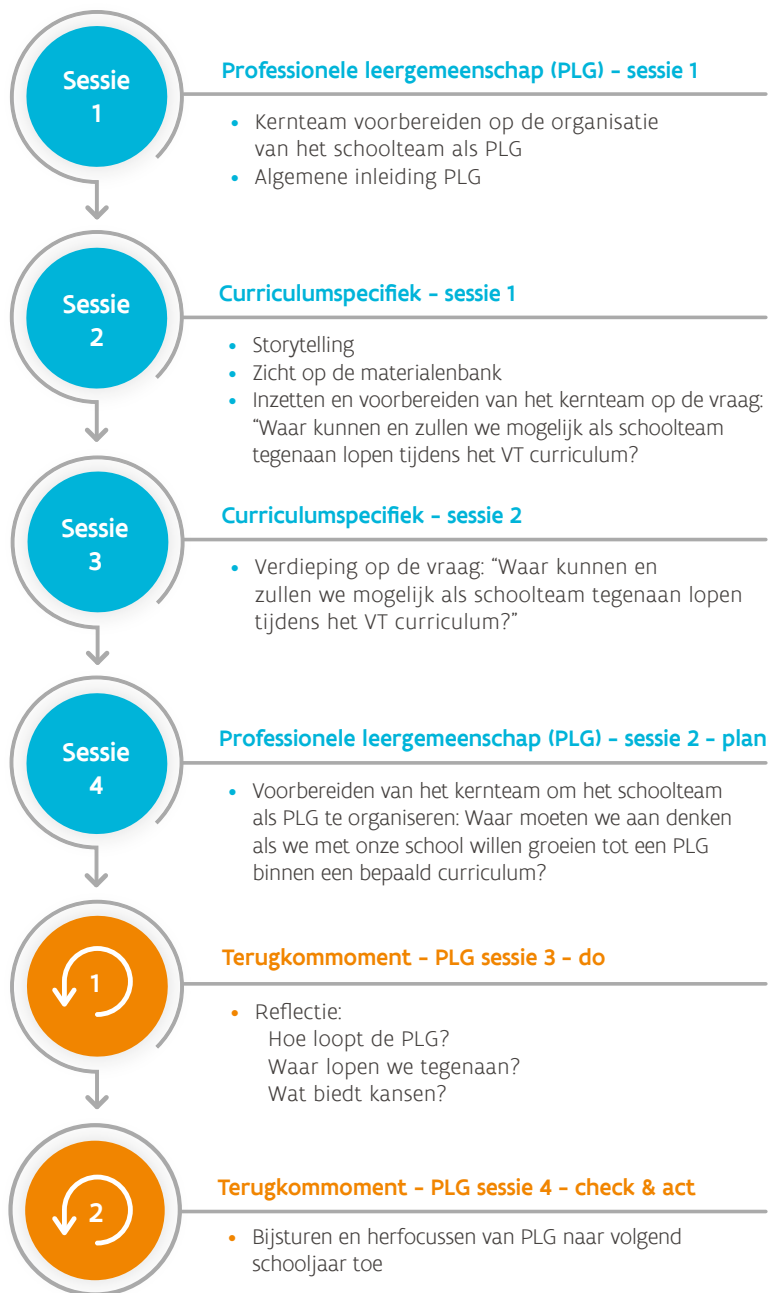
Design van de opleiding

De opleiding bestaat uit twee vormingsdagen en twee terugkommomenten. Per vormingsdag worden twee sessies gegeven.

Het resultaat van deze opleiding is een overzicht met specifieke inhoudelijke en didactische richtlijnen die nodig zijn om tot een geslaagde curriculumimplementatie te komen via een professionele leergemeenschap op schoolniveau.

Let wel: inhoudelijke verdieping in de visie en de doelen van de leerplannen komen niet aan bod.

Elke sessie wordt centraal georganiseerd in het Huis van het GO! in Brussel.

Hoe inschrijven?

PBD-GO! gaat in het voorjaar van 2024 in overleg met het mesoniveau, d.w.z. de scholengroepen, in het kader van de begeleidingsovereenkomst (BO). Bij die gesprekken zijn de SPOC-begeleiders (single points of contact) betrokken aangezien zij de scholen(gemeenschappen) goed kennen. Daar worden de deelnemende scholen/centra voor deze opleiding aangemeld.

Elke school die ondersteuning vraagt via een VT curriculum BaO (STEM, wiskunde, Nederlands, kleuteronderwijs) en nog niet eerder de opleiding 'in de startblokken' volgde, is verplicht om bij aanvang van het schooljaar met minstens twee en maximum vijf teamleden deze opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs' te volgen.

Na bevestiging van de aanmelding via de BO, eind juni 2024, schrijft elke schoolleider de school ook definitief in via deze [link](#) en de schoolleider geeft aan wie er uit het team zal deelnemen aan de opleiding. Op die manier kan rechtstreekse communicatie aan de deelnemers verzekerd worden.

Kostprijs

Deze opleiding is gratis, maar inschrijven is wel verplicht.

Vragen?

Op zoek naar meer informatie? Dan kan je terecht bij projectmanager Sylvie Decommer.

- sylvie.decommer@g-o.be

Verandertraject 'curriculum BaO wiskunde'

In de lijst met lievelingsvakken komt wiskunde minder frequent voor. Veel kinderen vinden dat ze slecht zijn in wiskunde en houden niet van het leergebied. Maar is er wel zoiets als "slecht zijn in wiskunde"?

In de didactische cahiers wiskunde van het GO! zijn alle leerinhouden wiskunde voor kinderen van de eerste kleuterklas tot het zesde leerjaar tot in de puntjes didactisch uitgewerkt. Het geeft leraren een inkijk in de complete inhoud en didactiek van het wiskundeonderwijs. Dit voor doelen boven, maar ook voor de zo belangrijke, voorwaardelijke doelen onder de waterlijn. Deze doelen zijn gekoppeld aan conceptkaarten die de leraar ondersteunen in het selecteren van de gepaste, al dan niet manipuleerbare, didactische materialen en strategieën. Deze didactiek zet in op handelen en doen in het wiskunde, onderricht als stevige basis voor inzichtelijk leren. Op die manier kan wiskunde ons de wereld beter leren begrijpen en voorspellen.

Leraren en leerlingen worden wildenthousiast van deze didactiek. Leraren geven aan dat het hen erg ondersteunt bij leerlingen waarvoor wiskunde moeilijker lukt, maar ook voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben en al stevige stappen kunnen zetten in het probleemoplossend denken. Het GO! leerplan voor wiskunde wordt ook systematisch gekoppeld aan de verschillende onderdelen van het ijsbergrekenen. Leraren lezen het leerplan net iets anders wanneer ze werden ondergedompeld in de principes van de cahiers.

Schoolteams kunnen zelfstandig aan de slag met hun wiskunde-onderwijs of kunnen hiervoor rekenen op ondersteuning en begeleiding door een PBD-GO! begeleider binnen een verandertraject (VT) curriculum BaO met focus wiskunde.

Wil je aan de slag met PBD-GO! binnen een verandertraject wiskunde, dan start je met een **verplichte** en onontbeerlijke **opleiding** op beleidsniveau 'in de startblokken voor curriculum'. Tijdens dit voortraject wordt op beleidsniveau nagegaan hoe de (leerplan)implementatie van het VT rond een leergebied kan worden uitgewerkt op school.

Doelen

Hieronder sommen we enkele algemene doelstellingen op. Bij aanvang van het traject wordt er een focus gekozen binnen deze doelstellingen en zullen deze op maat van én in dialoog met de school worden geoperationaliseerd.

Het **schoolteam**:

- Doordachte keuzes maken om de vooropgestelde doelen te bereiken
- Vertrekken vanuit een brede beeldvorming
- Gepaste begeleiding voorzien voor elke leerling binnen wiskunde, in functie van de brede basiszorg
- Groeiende klasbeelden
- Bewust gekozen groeiperingsvormen
- Optimaliseren gebruik van infrastructuur, inzet van leerkrachten, enzovoort

- Afspraken over de concordantie met het leerplan wiskunde en bewaken realisatie van het leerplan wiskunde

De leraren:

- De doelen in de didactische cahiers zijn leidraad bij het plannen van de wiskunde-activiteiten
- Wiskunde wordt inzichtelijk en functioneel aangeboden
- Doelgericht kiezen en schakelen in verschillende fases tijdens het leren:
 - aanleren (aanbrengen & oefenen)
 - trainen (automatiseren, memoriseren, toepassen...)
- In de fase van het aanleren bepaalt het gekozen doel of doelencuster de gekozen didactiek: instructief, onderzoekend of ontwerpend leren
- Inzetten van didactisch materiaal i.f.v. het versterken van het inzicht in het concept en/of de procedure
- Gerichte keuze van de evaluatiemethodieken in functie van het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen:
 - inzichten en procedures
 - concepten
- Op groei gerichte feedback aan de leerlingen geven
- Leerkrachten bouwen groeigericht aan het eigenaarschap van leerlingen bij hun leerproces
- Rekening houden met de horizontale samenhang tussen de doelen van de cahiers onderling en met andere leergebieden (bv. dagelijkse tijd in WO)

Effecten

Schoolteams remediëren of exelleren voor doordacht gekozen aspecten van hun wiskunde didactiek.

De leerlingresultaten en leerwinst worden zichtbaar en vormen het uitgangspunt voor de volgende stap in het leerproces.

Leerlingen zijn geëngageerd en gemotiveerd in wiskunde.

Leraren begeleiden hun leerlingen systematisch en evidence-based voor wiskunde en blijven zich hierin professionaliseren.

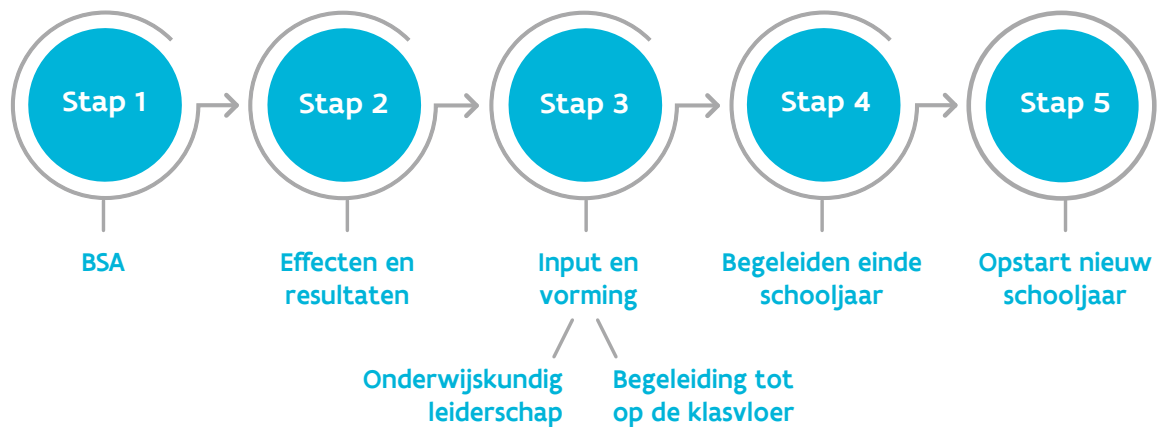
Doelgroep

Elke school die met het beleidsteam de opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs' heeft gevolgd en met ondersteuning van PBD-GO! aan de slag wil om het wiskunde-onderwijs verder te optimaliseren.

Design

Na het verplichte voortraject, kan het VT curriculum BaO met focus wiskunde opstarten.

Extra informatie

Leerlingenbegeleiding wordt niet als apart item opgenomen in het aanbod voor wiskunde.

Voor een integrale aanpak van de leerlingenbegeleiding op school verwijzen we naar ons aanbod 'Iedereen inclusief' met het verandertraject leerlingenbegeleiding.

Wiskundebeleid is geen geïsoleerd gegeven en wordt zowel in de kleuterklassen als in de klassen lager onderwijs uitgerold. Wie de kleuterleraren diepgaander en breder wil professionaliseren, kan een kijkje nemen bij het verandertraject kleuteronderwijs.

De [cahiers wiskunde](#) bieden nog meer info en achtergrond per domein. De reeks cahiers bestaat uit:

- Natuurlijke getallen: [Getalbegrip](#)
- Natuurlijke getallen: [Optellen en aftrekken](#)
- Natuurlijke getallen: [Vermenigvuldigen en delen](#)
- Rationale getallen: [Breuken](#)
- Rationale getallen: [Kommagetallen](#)
- Rationale getallen: [Verhoudingen en procenten](#)
- [Meetkunde](#)
- [Meten](#)
- [Tabellen en grafieken](#)

Verandertraject 'curriculum BaO Nederlands'

Een vlotte, geëngageerde en sterke vaardigheid voor lezen en schrijven, maakt van leerlingen kansrijke deelnemers aan de samenleving en levenslang lerenden. Informatie verwerven en verspreiden vraagt immers sterke lees- en schrijfvaardigheid van kritische taalgebruikers in onze informatiegedreven samenleving.

De resultaten voor het lezen van de leerlingen zeggen veel over hun kennisniveau en over hun vermogen om met teksten om te gaan. Het is dus van groot belang dat scholen nadenken over hoe ze hun onderwijs zo inrichten dat het alle leerlingen optimale kansen biedt om hun leesbegrip te ontwikkelen.

Wie veel leest, bouwt een uitgebreidere woordenschat op en schrijft beter. Daarnaast helpen de schrijfactiviteiten het leesbegrip van de leerlingen te verbeteren. Er is een verband met de mondelinge taalvaardigheid, de leerlingen komen tot een beter leesbegrip van een tekst of boek door ze met elkaar en de leraar te bespreken.

De etnisch-culturele en talig diverse rijkdom in scholen zetten we in als hefboom voor alle leerlingen om beter tot het leren van het Nederlands te komen en de bredere talige wereld te ontdekken. Meertalige leerlingen kunnen gebruik maken van hun talige capaciteit om hun vaardigheid in en kennis van het Nederlands te versterken. De school kan hiertoe specifieke accenten leggen binnen het talenbeleid.

Elk verandertraject (VT) Nederlands start met een **verplichte** en onontbeerlijke **opleiding** op beleidsniveau 'in de startblokken

voor curriculum basisonderwijs'. Tijdens dit voortraject wordt op beleidsniveau nagegaan hoe de (leerplan)implementatie van het VT rond een leergebied kan worden uitgewerkt op school.

Doelen

Hieronder sommen we enkele algemene doelstellingen op. Bij aanvang van het traject wordt er een focus gekozen binnen deze doelstellingen en zullen deze op maat van én in dialoog met de school worden geoperationaliseerd.

Schoolteams brengen hun taalbeleid Nederlands lezen in kaart en werken een actieplan uit voor de gekozen aspecten van hun taalbeleid:

- voorbereidend lezen kleuteronderwijs
- aanvankelijk lezen eerste leerjaar
- vloeiend lezen (technisch) lager onderwijs
- begrijpend lezen lager onderwijs

De **leraren**:

- kleuterleraren werken op doordachte wijze rond de leesvoorwaarden van hun kleuters.
- Leraren lager begeleiden de leerlingen zodat ze vlotte en geëngageerde lezers worden.
- Leraren schakelen vlot van een rijke leestekst naar een krachtige leesles.

- Leraren zetten systematisch en onderbouwd in op woordenschat om leerlingen te versterken in hun taaluitingen.
- Leraren hanteren etnisch culturele en talige diversiteit als hefboom voor alle leerlingen.

De **leerlingen**:

- Kleuters beheersen de leesvoorwaarden.
- Leerlingen zijn vlotte, geëngageerde en gemotiveerde lezers die lezen voor hun plezier en lezen om te leren.

De **school**:

- Schoolteams bouwen samen aan een krachtige taalomgeving in hun school.
- Schoolteams kunnen toetsen hanteren en deze gericht inzetten als middel tot kwaliteitsbewaking voor hun taalbeleid.

Effecten

Schoolteams remediëren of excelleren voor doordacht gekozen aspecten van hun taalbeleid Nederlands lezen.

Leerlingen zijn vlotte, geëngageerde en gemotiveerde lezers die lezen om te leren en lezen voor hun plezier.

Leraren begeleiden hun leerlingen systematisch en evidence-based voor lezen en blijven zich hierin professionaliseren.

Doelgroep

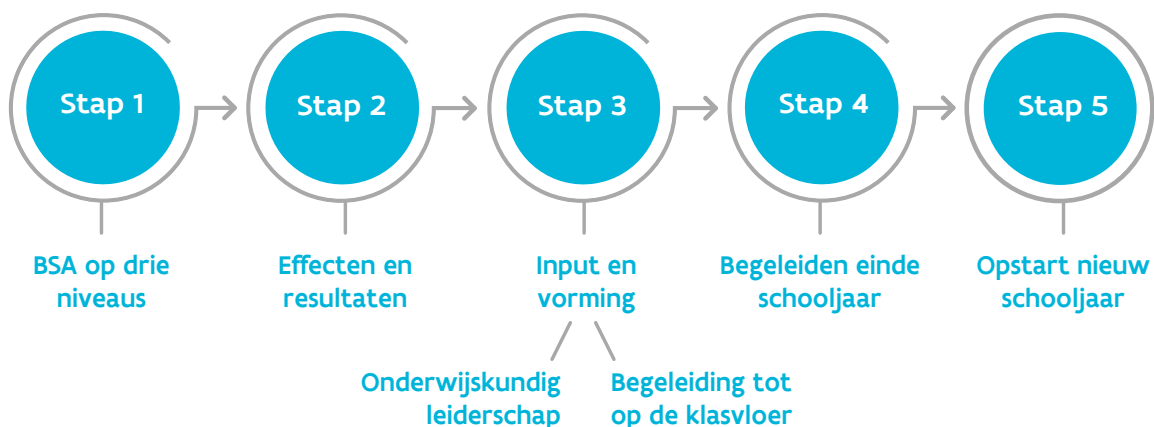
Elke school die met het beleidsteam de opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs' heeft gevolgd en met ondersteuning van PBD-GO! aan de slag wil om het taalbeleid Nederlands focus lezen verder te optimaliseren.

Op vraag kan de focus verlegd worden naar schrijven of mondelinge taalvaardigheid.

Design

Na het verplichte voortraject, kan het VT curriculum BaO Nederlands lezen opstarten.

Extra informatie

Binnen dit VT curriculum Nederlands ligt de basisfocus op lezen. Indien een school binnen dit VT liever inzet op schrijven of mondelinge taalvaardigheid kan dat mits grondige afstemming met SGR en PBD-GO! en een duidelijke opname in de begeleidingsovereenkomst.

Taalbeleid is geen geïsoleerd gegeven en wordt zowel in de kleuterklassen als in de klassen lager onderwijs uitgerold. Wie de kleuterleraren diepgaander en breder wil professionaliseren kan een kijkje nemen in ons verandertraject kleuteronderwijs.

Leerlingenbegeleiding wordt niet als apart item opgenomen in het aanbod voor Nederlands lezen. Voor een integrale aanpak van de leerlingenbegeleiding op school verwijzen we naar het aanbod 'Iedereen inclusief' met het verandertraject leerlingenbegeleiding.

Verandertraject 'curriculum BaO STEM'

In het brandpunt van onze GO! visie op 21ste eeuws onderwijs staat gepersonaliseerd samen leren (GSL). STEM is bij uitstek het leerdomein waarin GSL voortdurend aan de orde is. We leven in een hoogtechnologische samenleving waar het niet langer mogelijk is om van alles evenveel kennis te hebben. Daarom worden leerlingen begeleid om ze tot zelfsturende en levenslang lerenden te vormen. STEM is hiervoor meer dan een aanzet.

Daarnaast komt het STEM-aanbod tegemoet aan het prikkelen van leerlingen om zelf aan de slag te gaan rond ervaren technische problemen door veel leergebiedoverschrijdende competenties in te zetten. Hierbij formuleren ze zelfstandig eigen leerdoelen of onderzoeksvragen, waarbij ze de duurzaamheidsdoelen als bewuste en klimaatgevoelige actieve burgers geïntegreerd mee opnemen. Deze wereld moet immers nog een eeuwigheid mee.

Het leren van de leerlingen tijdens STEM beslaat het volledige scala van de aangewezen 21ste eeuwse vaardigheden. Deze vaardigheden worden optimaal geobserveerd en geëvalueerd door middel van permanente evaluatie, een gegeven waar vaak nog niet zo veel vertrouwdeheid mee heerst in onze klassen in het basisonderwijs.

Elk verandertraject (VT) curriculum basisonderwijs start met een **verplichte** en onontbeerlijke **opleiding** op beleidsniveau 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs'. Tijdens dit voortraject wordt op beleidsniveau nagegaan hoe de (leerplan) implementatie van het VT rond een leergebied kan worden uitgewerkt op school.

Doelen

- Leraren en leerlingen formuleren hun projectdoelen / SDG's / onderzoeksvragen / probleemstellingen / leerbehoeftes doelgericht.
- Leraren formuleren STEM-competenties en leerlingen schalen zichzelf in voor deze competenties.
- Leraren hanteren een procesgerichte aanpak binnen de STEM-projecten (STEMOOV).
- Leraren passen methodieken om permanent en competentiegericht te evalueren toe.
- Het schoolteam pakt het aangeboden STEM-onderwijs systematisch, doelgericht en onderbouwd aan op school.

Effecten

- Leerlingen ontwikkelen zich tot ondernemende, zelfstandige, getalenteerde en geëngageerde onderzoekers en ontwerpers van technische en duurzame systemen.
- De leerlingen ontdekken hoe zij hun competenties kunnen inzetten om samen een duurzame onderneming voor technische ontwikkelingen op te zetten, en leren hierbij coöperatief en constructief.
- Leerlingen zetten de opgebouwde kennis en vaardigheden vanuit andere leergebieden en domeinen in om een technisch probleem aan te pakken.

Doelgroep

Elke school die met het beleidsteam de opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs' heeft gevolgd en met ondersteuning van PBD-GO! aan de slag wil om het STEM-onderwijs verder te optimaliseren.

Design

Na het verplichte voortraject kan het VT curriculum BaO STEM opstarten.

Extra informatie

Het STEM-aanbod is geen geïsoleerd gegeven en wordt zowel in de kleuterklassen als in de klassen lager onderwijs uitgerold. Wie de kleuterleraren diepgaander en breder wil professionaliseren kan een kijkje nemen in ons verandertraject kleuteronderwijs.

Leerlingenbegeleiding wordt niet als apart item opgenomen in het aanbod voor STEM. Voor een integrale aanpak van de leerlingenbegeleiding op school verwijzen we naar het aanbod 'Iedereen inclusief' met het verandertraject leerlingenbegeleiding.

Verandertraject 'curriculum BaO kleuteronderwijs'

Door de regelmatige focus op resultaatgericht onderwijs voor ondermeer lezen, schrijven en rekenen, wordt vaak met veel aandacht gekeken naar het aanbod in de lagere klassen voor de verschillende leergebieden. Maar essentieel voor al deze leerdomeinen is de aanzet die wordt gegeven voor het leren van kinderen in de kleuterklas. Kleuterklassen zijn al langer geen vrijblijvende speelplaatsen meer, al staat het spelend leren van jonge kinderen vanzelfsprekend wel centraal.

Niettemin staat het kleuteronderwijs steeds wordt meegenomen in alle aangeboden trajecten, wil PBD-GO! de visie en daaraan gekoppelde didactiek ook afzonderlijk opnemen in een begeleidingstraject door zijn specificiteit en groot belang. Door evidence-informed en evidence-based praktijken samen te brengen en als referentiekader te hanteren, worden een aantal cruciale aspecten uit het aanbod voor de kleuters op de eigen school daarin onder de loep genomen.

Na het invullen en analyseren van een kwaliteitsscan van het aangeboden onderwijs voor de jongste lerenden op school, wordt gekeken waar er kansen tot remediëren en excelleren liggen voor de weerhouden aspecten. Op basis van de vaststellingen uit de kwaliteitsscan, kan er worden gekozen uit volgende opties om acties op touw te zetten op weg naar excellent kleuteronderwijs.

- Routines (systematisch werken)
- Thema's (thematisch werken)
- Zelfsturing van de kleuter

- Rijke speelleeromgeving
- Taalkrachtig aan de slag (al dan niet vertrekkend vanuit de resultaten van de KOALA-taalscreening)
- Socio-emotionele ontwikkeling van de kleuter
- Breed observeren en evalueren van kleuters
- Kracht van etnisch-culturele en talige diversiteit

Elk verandertraject (VT) curriculum BaO start met een **verplichte** en onontbeerlijke **opleiding** op beleidsniveau 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs'. Tijdens dit voortraject wordt op beleidsniveau nagegaan hoe de (leerplan)implementatie van het VT rond een leergebied kan worden uitgewerkt op school.

Meer info over dit voortraject vind je in de opleidingsfiche 'In de startblokken voor curriculum basisonderwijs'.

Doelen

Hieronder sommen we enkele algemene doelstellingen op. Bij aanvang van het traject wordt er een focus gekozen binnen deze doelstellingen en zullen deze op maat van én in dialoog met de school worden geoperationaliseerd.

- Leraren nemen de doelen uit de leerplannen als leidraad bij het plannen van de activiteiten in de klas.
- Leraren zorgen voor horizontale en verticale samenhang.
- Leraren voorzien een doelgericht en ontwikkelingsstimulerend basis, thematisch en systematisch aanbod.
- Het kleuterteam ontwikkelt samen met de directie en zorgcoördinator een concreet actieplan voor die aspecten van hun aanbod die ze kwalitatief willen versterken doorheen alle kleuterklassen.

Effecten

Kleuters ontwikkelen zich tot zelfredzame en geëngageerde lerenden onder begeleiding van een deskundig kleuterteam.

Het kleuterteam bewaakt voortdurend zelf de kwaliteit van het aanbod en stuurt bij daar waar nodig en excelleert daar waar het kan.

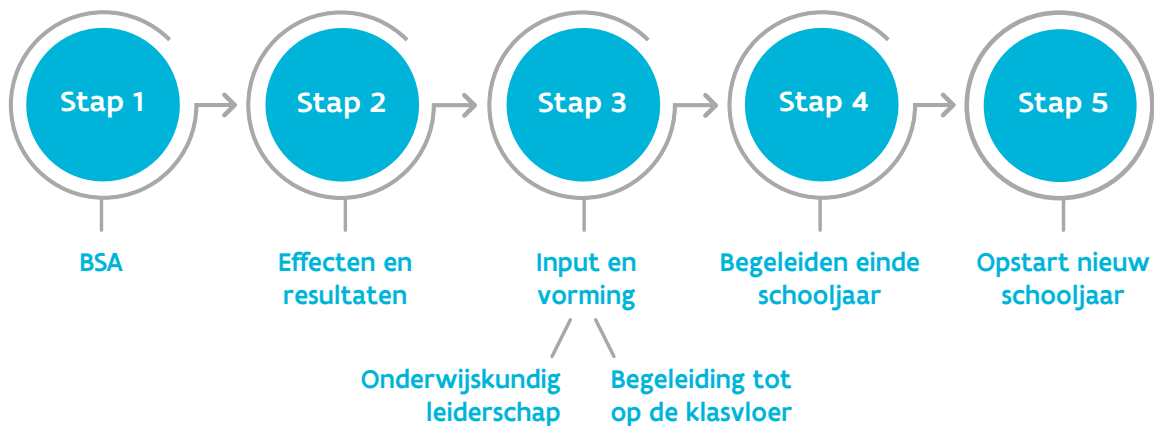
Doelgroep

Elke school die met het beleidsteam de opleiding 'in de startblokken voor curriculum basisonderwijs' heeft gevolgd en met ondersteuning van PBD-GO! aan de slag wil om het kleuteronderwijs verder te optimaliseren.

Design

Na het verplichte voortraject kan het VT curriculum BaO kleuteronderwijs opstarten.

Extra informatie

Leerlingenbegeleiding wordt niet als afzonderlijk item aangeboden binnen dit verandertraject. Hiervoor neem je best een kijkje in het aanbod 'Iedereen inclusief' met het verandertraject leerlingenbegeleiding.

De publicatie "Kansen voor kleuters: Basisboek voor GO!ed kleuteronderwijs" is een aanvulling en verbreding van het aanbod in onze materialenbank.

Curriculum secundair onderwijs

Infosessies nieuwe leerplannen in mei 2024

De modernisering van het secundair onderwijs omvat enerzijds nieuwe of vernieuwde studierichtingen en anderzijds nieuwe (specifieke) minimumdoelen en doelen die leiden tot beroepskwalificaties. Dit resulteert in nieuwe leerplannen voor de tweede en de derde graad. Voor het derde en vijfde jaar zijn deze ingegaan op 1 september 2023. Het vierde en zesde jaar volgen in september 2024.

Niet alleen werden de doelen geactualiseerd volgens de GO! visie, het leerplan werd ook in een nieuw jasje gestoken om dichter aan te sluiten bij het format van de nieuwe (specifieke) minimumdoelen en de doelen die leiden tot beroepskwalificaties.

Voor de eerste graad heeft de modernisering ook geleid tot nieuwe minimumdoelen basisvorming. De nieuwe leerplannen gebaseerd op de nieuwe minimumdoelen zullen voor het eerste jaar ingaan op 1 september 2024. Het tweede jaar volgt een jaar later.

Om iedereen wegwijs te maken in de nieuwe doelen en (eventueel) aangepaste inhouden organiseert de Pedagogische Begeleidingsdienst in mei 2024 digitale infosessies als een eerste kennismaking met het nieuwe leerplan. Tijdens deze infosessies bieden we al een eerste inzicht in hoe je de nieuwe doelen moet lezen en wat de wijzigingen precies zijn ten opzichte van de vorige leerplannen. Naast deze kennismaking wordt ook het traject van de verdere ondersteuning waarop leraren en scholen beroep kunnen doen, geschetst.

Om de sessies efficiënt te laten verlopen, werden er korte informatieclips opgenomen die vooraf te bekijken zijn. Deze zijn nodig om de informatie die tijdens de sessies wordt gegeven vlot te begrijpen. Het bekijken van de beide clips neemt niet veel tijd in beslag. Deze clips zijn terug te vinden op onze [website](#).

Aanbod schooljaar 2024-2025

Het aanbod curriculum secundair onderwijs voor schooljaar 2024-2025 vertoont een verticale samenhang per doelgroep en heeft ook een horizontale samenhang om differentiatie mogelijk te maken om je als leraar te verdiepen in onderwerpen zoals o.a. algemene vakdidactiek, doelen, evalueren en digitale transformatie.

Het aanbod curriculum secundair onderwijs in de **materialenbank** bestaat uit o.a. uit:

- Didactische fiches in de GO! Navigator, waarmee elke leraar op elk moment aan de slag kan tijdens de lessen. Deze fiches geven duidelijk weer hoe je de leerplandoelen kunt realiseren.
- Doelen: videofragmenten die laten zien hoe een leerplan eruitziet en hoe je ermee aan de slag kunt gaan in jouw lessen.
- Praktijkgericht materiaal over onderwerpen zoals digitale transformatie, gepersonaliseerd samen leren en evaluatie.

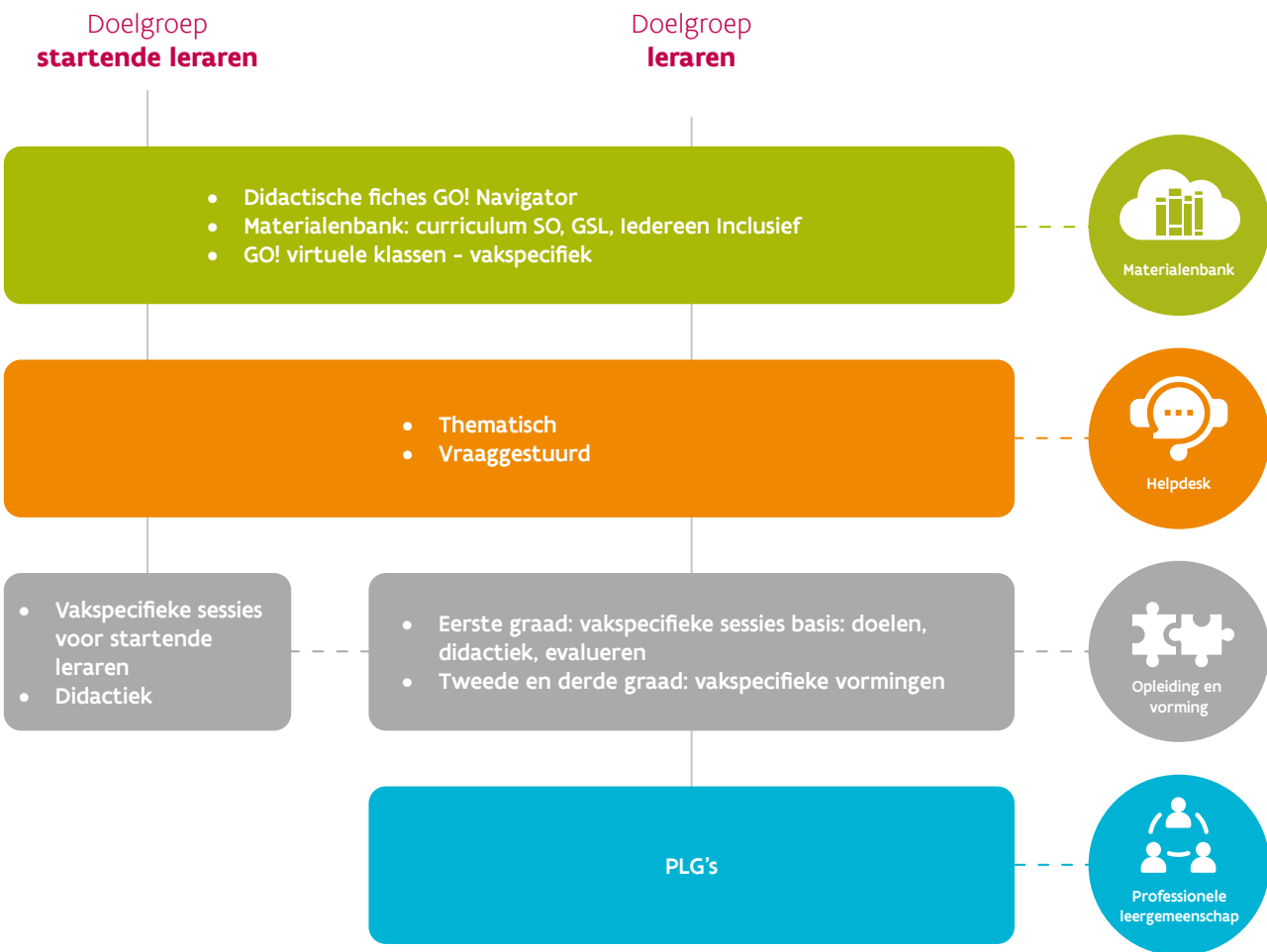
In de GO! virtuele klassen kan je als leraar voor elk vak de actuele informatie raadplegen, inspiratie opdoen en mogelijkheden tot samenwerking vinden.

Voor startende leraren zonder ervaring in het vakgebied of leraren met leservaring maar nieuw in het vakgebied, bieden we de opleiding 'aanvangsbegeleiding' aan. Deze opleiding is een combinatie van algemene sessies rond klasmanagement,

verbindend lesgeven, communicatie, zelfzorg en vakspecifieke sessies voor secundair onderwijs.

Leraren met meer leservaring in een bepaald vakgebied en voldoende voorkennis over doelen, didactiek, evalueren en digitale transformatie, kunnen verder groeien en specialiseren via het aanbod van PBD-GO!. Dat aanbod zal worden aangeboden in de vorm van **helpdesk** live sessies, **vakspecifieke vormingen** en **professionele leergemeenschappen** en wordt in mei 2024 gepubliceerd.

Modernisering SO voor beleid

De voorbije twee schooljaren organiseerden we voor schoolleiders en beleidsteams secundair onderwijs een gericht opleidingsaanbod rond diverse thema's die aan de modernisering SO, in de brede zin van het woord, kunnen gelinkt worden. We ondersteunden hen met diverse inhoud, handvatten en tips om aan de vele uitdagingen die de modernisering SO met zich bracht en brengt, het hoofd te kunnen bieden.

Dat aanbod is ondertussen terug te vinden in de **materialenbank** in de vorm van kijkwijzers, wegwijzers, presentaties, hand-outs, Q&A's, opnames van infosessies, en meer.

In het schooljaar 2024-2025 organiseren we geen nieuwe inhoudelijke opleidingen, maar willen we een aanbod voorzien waarbij we gedifferentieerd met de onderwerpen van de voorbije twee jaar aan de slag gaan:

- Flexibel organiseren
- Werken aan motivatie
- Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding
- Vakgroepenwerking
- Optimalisering begeleidende klassenraden
- Proactief handelen via doelgerichte differentiatie
- Proactief handelen door sterke inzet op zelfregulerende vaardigheden
- Werken aan kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk

We maken gebruik van onze PBD-GO! ondersteuningsstrategie en zorgen er zo voor dat schoolleiders en hun beleidsteams enerzijds kunnen kiezen waarrond ze dieper wensen te werken, en anderzijds ook kunnen kiezen hoe diepgaand ze ondersteuning wensen.

Elke schoolleider en diens beleidsteam kan volledig zelfstandig aan de slag met de materialen op de **materialenbank**.

Via enkele **helpdesk** live sessies per onderwerp en gespreid over het schooljaar, kan je jouw vragen stellen en laten beantwoorden door PBD-GO! collega's en/of mededeelnemers die zich reeds verdiepten in die inhoud.

Als je omtrent één van bovenstaande inhoud, expertise wil uitwisselen met en wil leren van collega-beleidsteams, dan kan je deelnemen aan één of meerdere **professionele leergemeenschappen**. Deze worden in eerste instantie door PBD-GO! Vlaanderen breed georganiseerd, waardoor je op individuele basis kan inschrijven.

Het aanbod 'helpdesk live sessies' en 'Vlaanderenbrede PLG's' wordt in mei 2024 gelanceerd, met alle bijkomende praktische informatie.

Aanbod met individuele inschrijving

PBD-GO! geeft elk jaar ook vorm aan een professionaliseringsaanbod waarop individuele onderwijsprofessionals kunnen intekenen. Deze activiteiten vinden plaats in het Huis van het GO!, op locatie of digitaal. Vaak is het zelfs mogelijk om er collectief als team aan deel te nemen.

Het aanbod bevat zowel kortlopende initiatieven waarin onderwijsprofessionals hun competenties verdiepen en verbreden of kennismaken met innovatieve ideeën, als langer lopende opleidingen en trajecten waarin ze zich volledig inwerken in een ambt, functie of competentie. We streven daarbij naar een maximale complementariteit tussen de professionaliseringsinitiatieven en de verandertrajecten in ons aanbod.

We lanceren half mei 2024 het aanbod 'Opleiding en vorming met individuele inschrijvingen'. Hou dus de GO! nieuwsbrief en website goed in de gaten!

Bekijk je graag de opgenomen infosessies? Neem dan zeker een kijkje op de website!

Blijf je graag op de hoogte van al onze opleidingen en vormingen? Volg PBD-GO! via de online kanalen van het GO!.

go-be/pbd

pro.g-o.be/go-nieuwsbrief/

facebook.com/GOonderwijs

Leidraad begeleidingsovereenkomsten 2024-2025

PBD-GO!

Pedagogische begeleidingsdienst van het GO!

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

pbd@g-o.be

02 790 96 10

professionalisering@g-o.be

02 790 96 96

pro.g-o.be